Na podlagi 23.b člena Zakona o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01) je Vlada Republike Slovenije sprejela

# S R E D N J E R O Č N I  P R O G R A M
# statističnih raziskovanj 2008–2012

## 1. POOBLAŠČENI IZVAJALCI DRŽAVNE STATISTIKE

Pooblaščeni izvajalci programa statističnih raziskovanj v srednjeročnem obdobju 2008–2012 so: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, Banka Slovenije, Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije, Ministrstvo za finance, Zavod RS za zaposlovanje, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

## 2. POSLANSTVO, VIZIJA in VREDNOTE DRŽAVNE STATISTIKE

### Poslanstvo

Državna statistika zagotavlja organom in organizacijam javne uprave, gospodarstvu in javnosti kakovostne, pravočasne, časovno in krajevno ter mednarodno primerljive podatke o stanjih in gibanjih na ekonomskem, demografskem ter socialnem področju in na področju okolja in naravnih virov. Podatke za domače potrebe in mednarodno izkazovanje zagotavlja ob optimalnih stroških. Z upoštevanjem statistične zaupnosti gradi zaupanje uporabnikov in krepi strokovno neodvisnost.

### Vizija

- Uporabniška usmerjenost
- Obvladovanje elementov kakovosti državne statistike
- Strokovno usposobljeni in motivirani zaposleni
- Tekoče usklajevanje z mednarodnimi standardi in predvsem standardi Evropske unije
- Moderni sistemi zbiranja, obdelovanja in izkazovanja podatkov
- Raziskave in inovacije
- Izboljšanje delovnih pogojev

### Vrednote

- Pomen uporabnikov
- Zaupanje uporabnikov in zaposlenih
- Neodvisnost institucije in stroke
- Spoštovanje zasebnosti
- Znanje in izkušnje
- Kakovost statističnih izdelkov in storitev
- Delo v interdisciplinarnih skupinah
- Prijazno delovno okolje

## 3. GLAVNI CILJI 2008–2012

1. Skrb za kakovostno in uporabniku prijazno državno statistiko
2. Fleksibilnost v odzivanju državne statistike na potrebe in zahteve uporabnikov z uporabo novih podatkovnih virov in razvojem statističnih metod
3. Krepitev zaupanja v državno statistiko in doseganje večje prepoznavnosti doma in v tujini

4. Skrb za zaupanje in sodelovanje dajalcev statističnih podatkov ter racionalizacija zbiranja statističnih podatkov, zlasti s pomočjo uporabe administrativnih virov
5. Strokovno izpopolnjevanje in oblikovanje novih inovativnih pristopov za doseganje večje delovne in procesne učinkovitosti
6. Izboljšanje organizacijske kulture in motivacija zaposlenih
7. Aktivno delovanje v domačem in mednarodnem statističnem okolju
8. Nadaljevanje razvoja sistema državne statistike

## 4. STRATEŠKE USMERITVE državne statistike za obdobje 2008–2012

### 4.1 STRATEGIJA NADALJNJEGA RAZVOJA DRŽAVNE STATISTIKE V SLOVENIJI

Za slovensko državno statistiko je značilen sodoben pravni okvir, ki predstavlja dobro prakso v okviru EU-ja. Pravni okvir v celoti spoštuje načela delovanja uradnih statistik in Kodeks ravnanja evropske statistike, ki ga je sprejel Odbor za statistični program in je bil razglašen v priporočilu Evropske komisije o neodvisnosti, integriteti in odgovornosti statističnih služb držav članic EU 25. maja 2005. Slovenija je 1. 5. 2004 postala polnopravna članica EU-ja, 1. 1. 2007 pa del evrskega območja. Slovenija si prizadeva za aktivno članstvo v OECD-ju. SURS je prav zaradi intenzivnega vključevanja v mednarodno statistično sodelovanje uspel pridobiti za Slovenijo status redne opazovalke v Odboru za statistiko OECD. S tem je bila dana možnost za pripravo in objavo podatkov v OECD-ju tudi za Slovenijo. Aktivno sodelovanje v Konferenci evropskih statistikov in predvsem v Partnerski skupini in Statističnem programskem odboru EU, omogoča vplivanje na nadaljnji razvoj evropskega pravnega okvira na področju statistike. To bo doseglo vrhunec v času predsedovanja EU-ju, ko bo SURS predsedoval skupini za statistiko. Pomembno je mednarodno sodelovanje z državami zahodnega balkana in Turčije, kjer Slovenija prek mednarodne tehnične pomoči prenaša znanje o statističnih standardih na druge države v regiji in širše.

Z aktivnim sodelovanjem SURS-a v Odboru Vlade RS za gospodarstvo in v drugih delovnih telesih vlade, z medinstitucionalnim sodelovanjem strokovnjakov SURS-a, z aktivnostmi, ki izvirajo iz delovanja Statističnega sveta RS in 25 statističnih sosvetov, organiziranih za različna področja statistike, SURS tekoče sledi nacionalnim politikam in potrebam po zagotavljanju statističnih podatkov.

***Na podlagi tega lahko opredelimo šest strateških ciljev:***

1. *krepitev sistema državne statistike, vključno s pooblaščenimi izvajalci,*
2. *nadaljnji razvoj sodelovanja z uporabniki in dajalci podatkov, vključno z nosilci administrativnih evidenc,*
3. *z vsemi nosilci administrativnih evidenc in drugih zbirk podatkov, ki so vir za državno statistiko, bodo sklenjeni pisni dogovori,*
4. *zmanjševanje administrativnih ovir in stroškov,*
5. *aktivno sodelovanje pri razvoju Evropskega statističnega sistema, statistike OECD-ja in UNECE-ja,*
6. *nadaljevala se bo tehnična pomoč državam zahodnega Balkana in širše v skladu z možnostmi.*

| | |
|---|---|
| **Krepitev sistema državne statistike, vključno s** | V skladu s statistično zakonodajo so pooblaščeni izvajalci programa statističnih raziskovanj dolžni zagotavljati ločeno izvajanje nalog državne statistike. To je nujno |

| | |
|---|---|
| **pooblaščenimi izvajalci** | zaradi doslednega spoštovanja načel statistične zaupnosti in drugih načel državne statistike, ki jih predpisujeta zakonodaja in Kodeks ravnanja evropske statistike. Pooblaščene institucije, določene v srednjeročnem programu statističnih raziskovanj, so v postopku priprave programa potrdile pripravljenost in zavezanost za dosledno spoštovanje zakonodaje in Kodeksa. Izjema pri upoštevanju Kodeksa je Banka Slovenije, ki je zavezana slediti predpisom o ureditvi statistike, kot to določa ESCB. Večina pooblaščenih izvajalcev že zagotavlja opravljanje dejavnosti državne statistike v ločeni enoti, v kar najkrajšem možnem času pa bodo to morale zagotoviti vse. SURS bo nudil izvajalcem vso potrebno strokovno pomoč pri uresničevanju načel Kodeksa. |
| **Nadaljnji razvoj sodelovanja z uporabniki in dajalci podatkov, vključno z nosilci administrativnih evidenc** | SURS bo nadaljeval in inovativno izboljšal oblike sodelovanja z različnimi skupinami uporabnikov. Sedanja oblika sosvetov bo vsebinsko preurejena predvsem v aktivnejše sodelovanje članov sosvetov. Poleg sosvetov bo organiziranih več delavnic in majhnih delovnih skupin za predlaganje novih inovativnih pristopov za zmanjševanje administrativnih bremen in zbiranje relevantnih statističnih podatkov. Vsebinsko postajajo zahteve vse bolj presečne (okolje se povezuje s kmetijstvom, promet se povezuje z okoljem in podobno). Pri tem se bo treba tudi v prihodnje prilagajati različnim skupinam uporabnikov, kot so predstavniki izvršne, zakonodajne in sodne oblasti, novinarjem, poslovnim sferam, univerzam, študentom in mladim, starejšim, invalidom in podobno zaokroženi populaciji uporabnikov. Temu se bo moralaprilagajati tudi organizacija in vsebina dela sosvetov. Še posebej se bo krepila vloga Statističnega sveta kot zunanjega strokovno-metodološkega posvetovalnega organa, ki je eden od pomembnih členov za zagotavljanje strokovne neodvisnosti in relevantnosti sistema državne statistike. |
| **Z vsemi nosilci administrativnih evidenc in drugih zbirk podatkov, ki so vir za državno statistiko, bodo sklenjeni pisni dogovori** | Zavezani kulturi kakovosti in Zakonu o državni statistiki, ki določa brezplačno izmenjavo podatkov za potrebe izvajanja nacionalnega programa statističnih raziskovanj, bodo izvajalci programov statističnih raziskovanj nadaljevali sklepanje pisnih dogovorov z nosilci administrativnih in drugih zbirk podatkov. Ti dogovori urejajo vprašanja organizacije, vsebine, pravne zaščite in tehničnega protokola prenosa podatkov. Nadaljevalo se bo dopolnjevanje dogovorov med nosilci nalog znotraj programov statističnih raziskovanj. |

| | |
|---|---|
| **Zmanjševanje administrativnih ovir in stroškov** | Za izvajalce državne statistike je izjemnega pomena, da je pri izvajanju aktivnosti za zmanjševanje administrativnih ovir in stroškov zagotovljeno upoštevanje ravnotežja med obremenitvami enot poročanja in kakovostjo statističnih podatkov, vključno s pričakovanim zadovoljevanjem potreb uporabnikov po podatkih.<br>SURS in ostali izvajalci programa statističnih raziskovanj že aktivno razvijajo postopke, s katerimi bodo razbremenjevali enote poročanja, kot je pričakovano na nacionalni in na mednarodni ravni.<br>Za učinkovito izvajanje 28. člena Zakona o državni statistiki[1] bo SURS predlagal formalizacijo z medresorsko skupino, ki jo bo imenovala Vlada RS. |
| **Aktivno sodelovanje pri razvoju Evropskega statističnega sistema, statistike OECD-ja in UNECE-ja** | SURS bo nadaljeval aktivno sodelovanje pri razvoju ESS-ja, predvsem pri pripravi in uvajanju novega zakonodajnega okvirja, poenostavitvah zakonodaje in organizacijskih ter metodoloških izzivih statistik v naslednjem srednjeročnem obdobju. SURS bo aktivno sodeloval v okviru statističnega sodelovanja v OECD-ju, Konference evropskih statistikov in Statistične komisije pri Združenih narodih, kjer bo v okviru predsedovanja Slovenije EUju spomladi 2008 tudi vodil pripravo stališč držav EU-ja na sestanku omenjene komisije. |
| **Nadaljevala se bo tehnična pomoč državam zahodnega zahodnega Balkana in širše v skladu z možnostmi** | SURS bo v okviru možnosti nadaljeval nudenje tehnične pomoči državam in Turčiji. V okvirih EU-ja pa bo sodeloval tudi širše v Balkana okviru interesnih področij EU-ja. |

## 4.2 STRATEGIJA NA PODROČJU NADALJNJEGA ZMANJŠEVANJA ADMINISTRATIVNIH BREMEN

SURS je zavezan uresničevati naloge Akcijskega programa za zmanjšanje administrativnih bremen in stroškov[2], ki ga je 24. 1. 2007 objavila Evropska komisija. Poleg teh nalog mora uresničevati tudi naloge, ki jih je Vlada RS sprejela v povezavi s kakovostnim izvajanjem Lizbonske strategije in so prav tako v sklopu politike boljših predpisov s ciljem doseganja višje konkurenčnosti, povezane s pripravo boljših predpisov, zmanjšanjem administrativnih bremen ter pripravo ocene učinkov predpisov na državljane in gospodarstvo.

Ob obveznostih, ki jih narekujeta mednarodna in nacionalna raven, so izvajalci državne statistike že vseskozi soočeni z zahtevami samih poročevalskih enot za zmanjšanje njihovih obremenitev. Zaradi mednarodne primerljivosti podatkov praktično vsa statistična področja ureja evropski pravni red. Posledica majhnosti populacije za posredovanje podatkov za statistični namen je, da so poročevalske enote obremenjene pogosteje kot v velikih državah. Da bi ohranili kakovost in pravočasnost statističnih podatkov so morali izvajalci državne statistike že doslej delovati v smeri zmanjševanja obremenitev poročevalskih enot in razvijati druge načine pridobivanja podatkov.

**V namen kontinuiranega razbremenjevanja poročevalskih enot ob zagotavljanju kakovosti statističnih podatkov je SURS sprejel štiri strateške cilje:**

1. *zmanjševanje bremen podjetij s poudarkom na malih in srednjih podjetjih;*

2. *zmanjševanje bremen prebivalstva in gospodinjstev z uporabo nadomestnih, predvsem administrativnih virov;*
3. *zmanjševanje bremen dajalcev in producentov podatkov državne statistike z boljšo organizacijo procesa in uporabo moderne informacijske tehnologije;*
4. *zagotavljanje ravnotežja med potrebami uporabnikov in obremenjevanjem dajalcev podatkov.*

**Cilji bodo doseženi z naslednjimi aktivnostmi:**

*čim širša uporaba različnih administrativnih virov (registrov, evidenc itd.) tako za statistična raziskovanja v podjetjih, kot tudi za raziskovanja kmetij, oseb in gospodinjstev*

SURS je želel že leta 1970 razvijati centralne registre zaradi racionalizacije zbiranja podatkov in razbremenjevanja poročevalskih enot. Vzpostavil je Register teritorialnih enot, Register organizacij in skupnosti, Centralni register prebivalstva in druge, katerih skrbništvo so pozneje prevzele druge institucije. Za uresničevanje pomena in prednostne uporabe administrativnih virov pred drugimi viri za namene državne statistike Zakon o državni statistiki[3] (ZDS) v 32. členu prednostno določa, da se podatki zbirajo iz različnih uradnih in drugih zbirk podatkov javnega in zasebnega sektorja. Poleg tega pa zakon v deveti alineji 7. člena določa, da SURS sodeluje in nudi institucijam, ki uvajajo nova statistična raziskovanja ali vzpostavljajo evidence, ki so lahko vir podatkov za državno statistiko, vsa v ta namen ustrezna znanja, deseta alineja istega člena pa, da SURS predlaga vsebinsko dopolnitev že obstoječih evidenc, ki jih na svojih delovnih področjih opravljajo drugi organi in organizacije javne uprave.

Določila ZDS uresničuje SURS z neposrednim sodelovanjem z institucijami prek statističnih sosvetov, v katere je vključeno okoli 400 zunanjih članov, in z organizacijo strokovnih predavanj. Prenos svojega bogatega znanja in izkušenj bo v prihodnje še povečal. Nadaljevalo se bo evidentiranje potencialnih administrativnih virov predvsem na področju kmetijstva, šolstva, okolja, energije in odpadkov, nepremičnin in stanovanj.

*ustanovitev vladne medresorske skupine za uporabo administrativnih podatkov za statistični namen*

Za uresničevanje nalog, povezanih z zmanjševanjem administrativnih bremen in stroškov, so odgovorne vse državne institucije. V praksi se že pojavljajo primeri, ko se ukinjajo evidence, ki jih je SURS uporabljal za pripravo določenih podatkov[4].

Iz tega in podobnih razlogov je treba v naslednjem srednjeročnem obdobju poglobiti upoštevanje 28. člena ZDS[5]. V ta namen bo SURS predlagal Vladi RS ustanovitev medresorske delovne skupine, katere naloga bo razvoj in sodelovanje pri uporabi administrativnih evidenc in drugih zbiranj podatkov, ki imajo pomen na ravni države, za namene državne statistike in promoviranje večnamenske uporabe na sploh.

Tako sodelovanje bo pomagalo vzdrževati ravnotežje med zahtevami uporabnikov podatkov in obremenjevanjem poročevalcev. Nujno potrebne podatke je možno zagotavljati iz kakovostnih in povezljivih evidenc ali pa z neposrednim

zbiranjem podatkov od respondentov. Pri tem je pomembno sodelovanje vseh zainteresiranih, ki bi se lahko institucionaliziralo v predlagani medresorski skupini. Razmislek je možen tudi z razširitvijo mandata obstoječe delovne skupine za Ukrep 28/07 pri Ministrstvu za javno upravo iz podjetij še na kmetije, posameznike, gospodinjstva.

*ustanovitev metodološkega sveta*

Postopek preverjanja in odobritev metodologije za vsako novo statistično raziskovanje, za raziskovanja, ki preidejo iz razvojnih nalog v redne naloge, za raziskovanja, ki so predmet revizije ter predlog za ukinitev raziskovanja, bo obravnaval in dal svoje strokovno mnenje kolegiju predstojnika SURS-a metodološki svet. Svet bodo sestavljali strokovnjaki SURS-a, ki jih bo imenoval predstojnik SURS-a, in zunanji strokovnjaki s področja statistične metodologije.
Svet bo skrbno preverjal smiselnost zbiranja podatkov od poročevalskih enot. Okvir njegovih nalog in pristojnosti je določen s posebnim navodilom[6].

*sodelovanje v medresorskih skupinah za izvajanje strategije OAO*

Na temelju Akcijskega programa za zmanjšanje upravnih obremenitev v EU, ki ga je sprejel Svet EU (COM(2007) 23 konč.), je pri MJU ustanovljena Delovna skupina za sodelovanje z Ekonomsko komisijo.
Za kakovostno izvajanje Lizbonske strategije oziroma njenih ukrepov na nacionalni ravni, pa je v povezavi s politiko boljših predpisov in zmanjševanjem administrativnih bremen, na podlagi sklepa Vlade RS ustanovljena medresorska delovna skupina za izvedbo ukrepa št. 28/07[7].V obeh skupinah SURS aktivno sodeluje.
Za uresničevanje nalog, povezanih z obema skupinama in drugih nalog, ki se bodo nanašale na OAO[8], bo SURS ustanovil interno skupino strokovnjakov.

*spremljanje stroškov/koristi statističnega raziskovanja*

Naloga interne skupine za OAO bo tudi spremljanje razmerja med stroški in koristmi statističnih raziskovanj. Pri tem bo skupina upoštevala ugotovitve in naloge, ki bodo izhajale iz medresorskega sodelovanja, iz analize dnevnikov dela (za te namene je vzpostavljena aplikacija in vsak zaposleni na SURS-u vodi mesečno evidenco opravljenih nalog) in iz analiz, opravljenih po pridobitvi podatkov o dejanskem in zaznanem bremenu pri poročevalskih enotah. Metodologijo za merjenje administrativnih stroškov je Slovenija povzela po International Standard Cost Model Manual (Measuring and reducing administrative burdens for businesses).

*uporaba vprašalnikov za več namenov*

Poročevalske enote vprašati »enkrat za več namenov« je dolgoletna praksa SURS-a. Z institucijami, ki zbirajo podatke za namene lastne dejavnosti (ARSO, AJPES, DURS, APEK), poteka sodelovanje v smislu skupne priprave vprašalnikov, ki služijo tako dejavnosti institucij kot tudi državni statistiki. Rezultati takega načina sodelovanja so pozitivni tako za institucije kot za poročevalske enote, zato si

bo SURS prizadeval to obliko sodelovanja še dopolnjevati.

*zbiranje podatkov na enem mestu*

Podjetja pošiljajo enake podatke in informacije različnim institucijam za različne namene. AJPES in SURS sta sklenila že več dogovorov o sodelovanju, katerih rezultat je, da podjetja tudi za statistični namen pošiljajo podatke prek AJPES-ovega portala.
Na ravni države bi bilo smiselno razmisliti o izgradnji skupnega kanala za zbiranje vseh podatkov.

*modernizacija procesov in nadaljnji razvoj sistema e-poročanja*

S projekti prenove poslovnega procesa, ki se zaključujejo, bo SURS informacijsko posodobil celoten produkcijski proces in še posebej razširil uporabo e-poročanja na vsa možna statistična raziskovanja.

*uporaba vzorčenja opazovanih enot*

Na podlagi pripravljenih adresarjev za statistična raziskovanja bo SURS tekoče spremljal obremenjenost posameznih poročevalskih enot. S pomočjo vzorčenja podjetij že poskuša obremenjenosti porazdeliti enakomerno in s tem tudi zmanjšati največje obremenitve. V posamezne vzorce SURS zajame do 10 % vseh malih podjetij v populaciji.

*poenostavitev evropske zakonodaje*

Poenostavitev evropske zakonodaje (tudi na področju statistike) vključuje široko paleto instrumentov, najpomembnejši pa so: (i) zmanjšanje števila in obsega zakonodaje, kar je povezano s pobudo za bolje oblikovane predpise, (ii) poenostavitev zahtev po statističnih podatkih na izbranih prednostnih področjih in (iii) spodbujanje uporabe statističnih orodij in metod, ki lahko olajšajo izpolnjevanje statističnih obveznosti.
Strokovnjaki SURS-a so vključeni v proces obravnave novega predloga predpisa ali predloga sprememb predpisa že na samem začetku. Organizacijska pravila priprave odzivnih mnenj in aktivnega sodelovanja pri obravnavi predlogov predpisov v različnih fazah postopka je SURS dodatno razvil in dopolnil ob svojih pripravah na prevzem dolžnosti predsedovanja Delovni skupini Sveta EU za statistiko[9] in bo s tem načinom dela nadaljeval tudi po predsedovanju.
Način dela, ki bo dodatno izkušenjsko nadgrajen, bo zagotavljal maksimalno skrb SURS-a, da bodo statistične obveznosti, sprejete na ravni EU, čim bolj upoštevale obveznosti, povezane z razbremenjevanjem poročevalskih enot.

*zagotavljanje ravnotežja med kakovostjo statističnih podatkov in razbremenjevanjem poročevalskih enot*

Izjemno pomembno je vzdrževanje ravnovesja med zahtevami uporabnikov podatkov in zahtevami po razbremenjevanju poročevalskih enot. To ravnovesje je v zavedanju, da je primarno poslanstvo državne statistike zagotavljanje kakovostnih, primerljivih, pravočasnih in za uporabnike potrebnih podatkov, zagotovljenih z najnižjimi stroški vseh vpletenih.
Nujno je treba upoštevati naslednje omejitve:
– Nekaterih podatkov, ki jih država potrebuje za odločanje,

ni v nobeni evidenci in zato uporaba administrativnega vira ni možna. Sem sodijo npr. statistični podatki o uporabi informacijske tehnologije v podjetjih, o cestnem prevozu blaga, o delovni sili, o porabi v gospodinjstvih, življenjski ravni prebivalstva itd.

– Nekatere evidence bodisi niso primerno urejene bodisi njihova ureditev za administrativni namen zahteva preveččasa, da bi podatke, ki jih vsebuje, uredili na način, s katerim bi zagotovili kakovost in pravočasnost.

– Podatki, zbrani v statistične namene, po Zakonu o državni statistiki zahtevajo posebno varstvo, kar pomeni, da ne morejo biti uporabljeni tudi v administrativne namene.

– Zbiranje večine podatkov od podjetij poteka v skladu z evropskim pravnim redom, le nekaj vsebin še urejajo t. i. gentlemanski dogovori. Skoraj vsa na ta način vodena statistična raziskovanja so naknadno urejena s pravnim aktom, zato opuščanje raziskovanj, ki še nimajo pravne podlage, ni strokovno utemeljeno.

– Z aktivnostmi za zmanjšanje administrativnih obremenitev ne sme biti prizadeta kakovost statističnih podatkov ali izguba podatkov, ki so potrebni za uporabnike.

– Pri uporabi administrativnih virov je nevarnost, da vir usahne ali da se tako spremeni, da je po definicije nesprejemljiv za uporabo.

– V zvezi z merjenjem administrativnih stroškov ostaja predvsem odprto merjenja zaznanih bremen (percieved burden).

– SURS bo moral zbrati podatke za merjenje administrativnih bremen, ki jih povzročata SURS in državna statistika, širše na način, da bo zagotovljena primerljivost v Sloveniji in EU-ju. V Evropskem statističnem sistemu se pričakuje več usklajenih aktivnosti.

– Pri poenostavitvi zakonodaje se v okviru EU-ja poroča o zmanjševanju bremen, a se dejanske aktivnosti, ki potekajo v državah, najpogosteje ne zmanjšujejo, celo nasprotno, kljub procesu poenostavljanja zakonodaje se dejanske zahteve po podatkih v zakonodaji EU-ja povečujejo.

– Zmanjševanje bremen pri poročevalcih podatkov pogosto pomeni prenos bremena na nacionalne statistične urade, kar zahteva več človeških virov in njihovo višjo izobrazbeno strukturo. Enostavnejši postopki zajemanja in zbiranja podatkov morajo biti nadomeščeni s primerno informatiziranim delovnim procesom in obsežnim povezovanjem in analitičnim delom ter stalnim sodelovanjem z nosilci administrativnih virov in sledenjem vsebinskih sprememb v teh virih.

## 4.3 STRATEGIJA KAKOVOSTI [10]

V letu 2005 je Evropska komisija sprejela Kodeks ravnanja evropske statistike, ki danes predstavlja temeljni dokument za celostno obvladovanje kakovosti v nacionalnih statističnih uradih. Načela Kodeksa se dotikajo institucionalne urejenosti, statističnih procesov in statističnih rezultatov.

Poleg tega je Slovenija privzela tudi Eurostatovo enotno opredelitev kakovosti izdelkov in storitev, ki poleg stroškov in obremenitev vključuje 6 komponent: ustreznost, natančnost, točnost in pravočasnost, jasnost in dostopnost, primerljivost ter skladnost.

Končni cilj strategije kakovosti je kakovostna in uporabniku prijazna ter strokovno neodvisna državna statistika, ki jo uresničujejo Statistični urad RS kot glavni izvajalec državne statistike ter s srednjeročnim statističnim programom pooblaščeni izvajalci programa statističnih raziskovanj.

Izhodišče za pripravo strategije je opredelitev petih stebrov – neodvisna državna statistika, uporabniki in dajalci podatkov, razvoj človeških virov, kakovost statističnih izdelkov in storitev in procesna usmerjenost, v okviru katerih državna statistika razvija področje kakovosti.

***Na podlagi tega lahko opredelimo pet strateških ciljev:***

1. *strokovna neodvisnost sistema državne statistike in pooblastilo za zbiranje podatkov se ohranita vsaj na sedanji ravni;*
2. *zadovoljevanje potreb tako uporabnikov podatkov kot dajalcev podatkov je uravnoteženo;*
3. *kakovost statističnih izdelkov in storitev je ocenjena in objavljena za večino statističnih izdelkov na prijazen način za uporabnika,*
4. *prenova procesa obdelave statističnih podatkov prinaša večjo kakovost in učinkovitost,*
5. *vrednotam kakovosti, vseživljenjskemu učenju in razvoju naj sledijo vsi zaposleni.*

**Strokovna neodvisnost sistema državne statistike in pooblastilo za zbiranje podatkov se ohranita vsaj na sedanji ravni**

Sedanja ureditev sistema državne statistike v Sloveniji nudi največjo mogočo garancijo za strokovno neodvisnost sistema državne statistike ter za možnost zbiranja podatkov neposredno od poročevalskih enot kot tudi iz vseh javnih in zasebnih zbirk (sekundarnih) podatkov. Kljub temu je treba to pozicijo SURS-a in pooblaščenih izvajalcev še utrjevati, saj je le neodvisna statistika tudi zaupanja vredna in s tem ustrezna za uporabnike.

*strokovna neodvisnost*

Strokovna neodvisnost SURS-a in pooblaščenih izvajalcev od drugih političnih, zakonodajnih ali upravnih teles in tudi od zasebnega sektorja je zagotovilo za verodostojnost slovenske in evropske statistike. V naslednjem srednjeročnem obdobju bo SURS skupaj s pooblaščenimi izvajalci to pozicijo še utrjeval in skrbel za nemoteno izvajanje Zakona o državni statistiki v praksi.

*pooblastilo za zbiranje podatkov*

SURS in pooblaščeni izvajalci imajo v Zakonu o državni statistiki (pooblaščeni izvajalci tudi v matičnih/področnih zakonih) jasna in uradna pooblastila za zbiranje informacij za nacionalne in mednarodne potrebe. Izvajanje členov Zakona o državni statistiki o pravicah zbiranja podatkov ter pravicah dostopa do zasebnih in javnih zbirk podatkov je ključnega pomena za zagotavljanje kakovosti statističnih

podatkov.

**Zadovoljevanje potreb tako uporabnikov podatkov kot dajalcev podatkov je uravnoteženo**

Iskanje ravnotežja med zahtevami uporabnikov (zlasti splošne javnosti, slovenske javne uprave ter evropskih institucij in raziskovalcev) ter zahtevami dajalcev podatkov (zlasti podjetij) po čim večji in čim hitrejši razbremenitvi je čedalje težje. Zato je izjemno pomembno spremljanje ustreznosti objavljenih statistik za uporabnike, spremljanje obremenitev dajalcev podatkov ter usmerjanje velike pozornosti v zmanjševanje teh bremen, hkrati pa zagotavljanje zaupnosti in varstva posredovanih podatkov, ki morajo biti uporabljeni izključno v statistične namene.

*spoštovanje statistične zaupnosti v skladu s slovensko zakonodajo in mednarodnimi merili*

Zasebnost dajalcev podatkov (oseb, gospodinjstev, podjetij, kmetij in drugih poročevalskih enot) in zaupnost danih informacij morata biti brezpogojno zagotovljeni. Zato bodo SURS in pooblaščeni izvajalci posvečali posebno pozornost varstvu in zaščiti podatkov in s tem skrbi, da bodo podatki uporabljeni izključno za statistične namene.

*zagotavljanje nepristranskosti in objektivnosti v sistemu državne statistike*

Proizvajalci slovenske in evropske statistike morajo pri pripravi in izkazovanju slovenske in evropske statistike upoštevati znanstveno neodvisnost ter ravnati objektivno, strokovno in pregledno ter tako, da so vsi uporabniki obravnavani enako. SURS bo skrbel za enakost uporabnikov tako z upoštevanjem objav v skladu z najavljenim koledarjem ob vnaprej določeni uri.

*razumna obremenitev poročevalskih enot*

Breme poročanja mora biti sorazmerno s potrebami uporabnikov, hkrati pa bo SURS skupaj s pooblaščenimi izvajalci sledil vladni politiki zmanjševanja administrativnih ovir za podjetja. V ta namen bodo še v širšem spektru uporabljeni različni administrativni viri – registri, evidence, razvidi, ki jih vodijo različna ministrstva, agencije in vladne službe. Ob tem je spremljanje bremen dajalcev podatkov nujno prav tako kot tudi spremljanje kakovosti in primernosti administrativnih virov.

*ustreznost in uporabnost statistik*

Slovenska in evropska statistika mora zadovoljiti potrebe uporabnikov. Spremljanje zadovoljstva uporabnikov bo tudi v prihodnosti potekalo dvotirno: na eni strani prek Statističnega sveta RS in statističnih sosvetov, kjer svoje predloge in potrebe dajejo največji uporabniki, na drugi strani pa z rednim izvajanjem anket o zadovoljstvu uporabnikov zagotavljamo upoštevanje mnenja tudi najširših ciljnih skupin.

**Kakovost statističnih izdelkov in storitev je ocenjena in objavljena za večino statističnih izdelkov na prijazen način za uporabnika**

Pri kakovosti statističnih izdelkov in storitev upoštevamo standardno definicijo kakovosti. Cilj je objava petletnih in letnih poročil o kakovosti za večino statističnih raziskovanj na način, ki je razumljiv in dostopen uporabnikom.

*zavezanost kakovosti*

Slovenska državna statistika se zavezuje, da bo delovala v skladu z načeli, določenimi v Deklaraciji o kakovosti

evropskega statističnega sistema.

*natančnost in zanesljivost* Slovenska in evropska statistika morata stvarnost izražati natančno in zanesljivo; z objavo kazalnikov kakovosti na področju vzorčnih in nevzorčnih napak omogoča uporabnikom presojo uporabnosti podatkov za njihov namen.

*pravočasnost in točnost* Slovenska in evropska statistika se morata izkazovati pravočasno in točno. Uporabniki so obveščeni o kakršnemkoli odstopanju od vnaprej objavljenega koledarja; v poročilih o kakovosti posameznega statističnega raziskovanja pa so javno objavljeni tudi kazalniki pravočasnosti in točnosti.

*skladnost in primerljivost* Slovenska in evropska statistika morata biti notranje in časovno skladni ter primerljivi med regijami in državami; sorodne podatke iz različnih virov mora biti mogoče kombinirati in skupno uporabljati.

*dostopnost in jasnost* Slovenska in evropska statistika morata biti predstavljeni v jasni in razumljivi obliki, izkazovani na ustrezen in primeren način, na voljo tudi z metapodatki in smernicami in taki dostopni nepristransko.

**Prenova procesa obdelave statističnih podatkov prinaša večjo kakovost in učinkovitost**

Procesna usmerjenost slovenske statistike je pomemben dejavnik, ki prispeva k dvigu ravni kakovosti statističnih izdelkov. V procesu imajo pomembno vlogo uporabljeni viri, metodologija, postopki ter nenazadnje stroški, ki so vezani na statistično raziskovanje. S preglednostjo procesa ter jasno dokumentiranimi postopki lahko dosežemo boljšo kakovost rezultatov in hkrati tudi boljšo stroškovno učinkovitost.

*dobra metodologija* Vpeljave novih metodologij in metodološke revizije so predmet posebnega postopka, kjer poleg strokovnjakov iz sistema državne statistike sodelujejo tudi strokovnjaki iz znanstvenoraziskovalnega področja.
Izobraževanje za področje statistike, izmenjave dobrih praks znotraj slovenskega in evropskega statističnega sistema ter organizacija metodoloških konferenc so naloge, ki dvigujejo raven kakovosti statistike.

*ustrezni statistični postopki* Ustrezni statistični postopki, uporabljeni od zbiranja podatkov do njihovega potrjevanja, morajo podpirati kakovost statistike. SURS bo za posamezne dele statističnega procesa pripravil posebne smernice in priporočila, kar pomeni poenotenje ter večjo preglednost uporabljenih postopkov ter večjo kakovost.

*stroškovna učinkovitost* Viri morajo biti učinkovito uporabljeni, zato bo SURS vpeljal posebne mehanizme spremljanja porabe tako finančnih kot človeških virov glede na nekatere razsežnosti kakovosti.

**Vrednotam kakovosti, vseživljenjskemu učenju in razvoju naj sledijo vsi zaposleni**

Izobraževanje za dvig ravni kakovosti statističnih izdelkov in storitev vključuje vse vidike izobraževanja, saj so pomembna tako metodološka in informacijska znanja kot tudi spodbujanje izmenjave dobrih praks.

*promocija koncepta kakovosti in pomena Kodeksa vključuje vse uslužbence*

Uslužbenci SURS-a in samostojnih statističnih enot pri pooblaščenih izvajalcih v sistemu državne statistike se zavedajo pomena Kodeksa pri vsakdanjem delu. Poznati morajo osnovne koncepte kakovosti, zato mora biti celoten izobraževalni program naravnan tako, da daje možnost doseganja tega cilja vsakemu uslužbencu.

*spremljanje razvoja na področju statistične metodologije in izmenjava dobrih praks je omogočena vsem uslužbencem na enostaven način*

Izmenjava in vpeljava dobrih praks znotraj slovenskega statističnega sistema in v evropskem statističnem sistemu je ključnega pomena za kakovost statističnih rezultatov, zato mora biti uslužbencem omogočeno izobraževanje v Sloveniji in v tujini, poleg tega pa bo Statistični urad organiziral še interne metodološke konference, namenjene izmenjavi dobrih praks.

## 4.4 STRATEGIJA VARSTVA PODATKOV

Varstvo podatkov je eden najpomembnejših elementov, ki vpliva na ugled in zaupanje poročevalskih enot in uporabnikov v SURS-u. Samo ob visoki stopnji zaupanja poročevalskih enot v SURS-u lahko pričakujemo visoke stopnje odgovora in kakovostne odgovore v anketah. Vedenje poročevalskih enot se izraža v kakovosti statističnih podatkov. Niti najboljše statistične metode za urejanje podatkov ne morejo zadovoljivo nadomestiti kakovostnega izpolnjevanja vprašalnikov.

Odgovornosti za varstvo podatkov se SURS zaveda od samega začetka ustanovitve in od takrat tudi ravna na način, da njegov ugled iz tega razloga še ni bil nikoli prizadet. Kljub naraščanju potreb uporabnikov po podrobnih podatkih na nizkih teritorialnih ravneh in podatkov o majhnih družbenih skupinah, naraščanju potreb raziskovalcev po mikropodatkih, SURS dosledno varuje informacijsko zasebnost posameznikov in poslovni interes podjetij. Zavedajoč se pomembnosti razvoja postopkov in metod statistične zaščite SURS aktivno sodeluje tudi pri njihovem razvoju v okviru Eurostata.

***Celostno varstvo podatkov na področju statistike SURS dosega na štirih ravneh:***

1. *strokovno izobražen kader, ki se zaveda pomena varstva podatkov in statistične zaupnosti, deluje kakovostno in enotno,*
2. *statistično zaščiteni agregirani statistični podatki in mikropodatki,*
3. *tehnična oprema, organizacijska pravila in postopki, ki preprečujejo nepooblaščen dostop do podatkov,*
4. *primerno urejeni poslovni prostori.*

**Strokovno izobražen kader, ki se zaveda pomena varstva podatkov in statistične zaupnosti, deluje kakovostno in enotno**

S kontinuiranim izobraževanjem s področja varstva podatkov se dviga zavest o pomenu področja varstva podatkov in statistične zaupnosti za delovanje SURS-a in o dolžnostih zaposlenih, ki jih imajo na tem področju. Ob sklenitvi delovnega razmerja podpišejo novo zaposleni

izjavo o varstvu podatkov. Zaposleni, ki za uresničevanje svojih delovnih nalog uporabljajo individualne podatke, lahko dostopajo do njih le na podlagi posebnega pooblastila in izjave o varovanju navedenih podatkov. Kontinuirano se seznanjajo s postopki dela, s čimer se zagotavlja enotnost delovanja in s tem eden ključnih ciljev strategije varstva podatkov, zavedanje in kakovostno delovanje zaposlenih.

**Agregirani statistični podatki in mikropodatki so statistično zaščiteni**

Poleg varstva podatkov med statističnim procesom obdelave in priprave na diseminacijo je treba zagotoviti, da bodo objavljeni agregirani podatki in raziskovalcem posredovani mikropodatki v obliki, ki bo onemogočila razkritje informacijske zasebnosti posameznika in poslovnega interesa podjetja. Zato se uporabljajo posebna programska orodja v okviru projekta EU-ja pod vodstvom Eurostata. Uporabljajo se postopki, ki za zagotavljanje statistične zaupnosti v najmanjši mogoči meri zmanjšujejo informacijsko vrednost podatkov. S statistično zaščito se zagotavlja zaščita informacijske zasebnosti posameznika in poslovnega interesa podjetja v zadnji fazi statističnega procesa, diseminaciji podatkov.

**Tehnična oprema, organizacijska pravila in postopki, ki preprečujejo nepooblaščen dostop do podatkov**

SURS vzpostavlja kulturo nenehnega prilagajanja spremembam na področju potreb po varstvu podatkov in izkorišča izboljšane možnosti varstva podatkov, ki jih nudijo razvoj informacijsko-komunikacijske tehnologije in metode za zagotavljanje statistične zaupnosti s pomočjo statistične zaščite. SURS bo kontinuirano ocenjeval spreminjajoče se varnostne zahteve in se prilagajal spreminjajoči se situaciji.

*organizacijski ukrepi*

S pravilnikom se predpisujejo način dela v poslovnih prostorih, pri izmenjavi podatkov, delo s posebej občutljivimi podatki, pravice dostopa do podatkov, sledljivost dela s podatki. Z upoštevanjem določb pravilnika se preprečujejo nepooblaščena uporaba, spreminjanje in uničenje podatkov, določajo se arhiviranje, organizacija odločanja o posredovanju mikropodatkov in zagotavljanje statistične zaupnosti, zaščita spletne strani, spremljanje varnostne občutljivosti in predlaganje ukrepov, izobraževanje zaposlenih, ukrepanje zaposlenih ob sumu nepooblaščenega dostopa do podatkov in upravljanje predlogov zaposlenih.

*tehnični ukrepi*

Tehnični ukrepi pomenijo IT-operacionalizacijo organizacijskih ukrepov pri izmenjavi podatkov, delu s posebej občutljivimi podatki, pravicami dostopa do podatkov, sledljivostjo dela s podatki, preprečevanjem nepooblaščene uporabe, spreminjanja in uničenja podatkov, arhiviranjem in zaščito spletne strani.

**Primerno urejeni poslovni prostori**

SURS ima poslovne prostore na dveh lokacijah: Vožarski pot 12 in Parmova 33. Lokacija na Parmovi 33 ne omogoča ustrezne zaščite tehnične opreme in posredno

podatkov. Ker zgradba že v osnovi statično ni bila ustrezno grajena, je po več kot 60 letih nevarna celo za bivanje.[11] Maja 2007 je na neprimerne poslovne prostore opozorila tudi ekipa strokovnih preglednikov evropskega statističnega sistema.[12] Vlada RS je sprejela odločitev o preselitvi SURS-a v nove poslovne prostore, a je še ni uresničila. Do preselitve so tako glede varovanja poslovnih prostorov na Parmovi 33 možne le sprotne sanacije manjšega obsega. Novi poslovni prostori v čim krajšem času so za SURS nujnost, na katero opozarja v vseh sprotnih aktivnostih in dokumentih.

## 4.5 STRATEGIJA SODELOVANJA S POROČEVALSKIMI ENOTAMI TER ZMANJŠANJE NJIHOVIH OBREMENITEV

Strategija je namenjena izboljšanju poslovanja s poročevalskimi enotami. SURS je odvisen od podatkov, ki jih pridobi iz okolja in njihovo pomanjkanje je lahko kritično za uresničevanje njegove osnovne dejavnosti.

Zahteve uporabnikov po novih podatkih in analizah se na SURS-u kažejo kot nenehno povečevanje števila raziskovanj. Za ekonomičnost raziskovanj SURS skrbi z vzorčenjem poročevalskih enot namesto polnega zajema in si prizadeva za standardizacijo dela s poročevalskimi enotami, zato v komunikacijo z njimi uvaja najnovejša orodja in metode dobrega poslovanja. S prevzemanjem podatkov iz sekundarnih virov SURS omogoča izvedbo več raziskovanj iz enega vira, ta način pridobivanja podatkov pa dodatno vpliva na razbremenjevanje poročevalskih enot.

Odgovor poročevalskih enot bo SURS poizkusil ohraniti vsaj na sedanji ravni. Enotam bo poleg izboljšave dosedanjih načinov poročanja omogočil izbiro kanala za poročanje. Postopoma bo povečeval nabor raziskovanj, vključenih v e-poročanje. Zaradi različnega obdobja nastanka raziskovanj so vprašalniki trenutno vsebinsko in oblikovno neusklajeni. SURS bo premalo poenotene postopke kontinuirano odpravljal, zato lahko razne aktivnosti v SURS-u občasno zaustavijo procese in zakasnijo kontakte s poročevalskimi enotami.

Strategija dela s poročevalskimi enotami v tako integrirani obliki nastaja prvič. Temelji predvsem na standardizaciji kontaktov s poročevalskimi enotami in uvedbi poročevalskim enotam prijaznega načina poročanja, vključno z e-poročanjem. Enota mora v vsakem primeru vedno vedeti, kje lahko dobi sogovornika oz. pomoč, in to čim hitreje, ko to potrebuje in na način, ki ji je najudobnejši. Odziv mora biti enoti jasen in razumljiv.

***Strategija za izboljšanje dela temelji na štirih stebrih:***

1. *vse na enem mestu in možnost izbire načina komuniciranja s SURS-om,*
2. *preprosta in razumljiva komunikacija poročevalskih enot s SURS-om,*
3. *upoštevanje odzivov poročevalskih enot,*
4. *zvečanje hitrosti odziva na kontakt poročevalske enote.*

**Vse na enem mestu in možnost izbire načina komuniciranja s SURS-om**

Ob vprašanjih, ki jih ima poročevalska enota pri izpolnjevanju vprašalnikov, je izrednega pomena dosegljivost osebe, ki je na vprašalniku navedena kot kontaktna točka SURS-a. Različni načini dosegljivosti in čim hitrejša odzivnost omogočajo prihranek časa

poročevalskih enot in delavcev SURS-a. Hkrati različne možnosti kontakta zagotavljajo poročevalskim enotam izbiro najustreznejšega načina komuniciranja s SURS-om.

*vse na enem mestu*

Primarni in sekundarni viri[13] podatkov se bodo zbirali na enem mestu, s čimer bo zagotovljeno enotno vodenje zbiranja. Na področju sekundarnih virov bo treba uresničiti dogovore in tehnične protokole. Poleg tega bo treba vzpostaviti organizacijsko in tehnično infrastrukturo v okviru projektov prenove in odgovorne za proces prevzemanja sekundarnih virov dodatno izobraziti. Vsi stiki s poročevalskimi enotami bodo potekali z usposobljenimi delavci za te naloge v določeni organizacijski enoti SURS-a. Kot kontaktna oseba za določeno poročevalsko enoto bo določena oseba, ki to enoto dobro pozna in ji bo lahko nudila pomoč pri izpolnjevanju različnih vprašalnikov.

*možnost izbire načina komuniciranja*

Poročevalskim enotam bo SURS omogočil izbiro ustreznega načina za poročanje. Poleg že obstoječih papirnih vprašalnikov ter računalniškega in telefonskega anketiranja bo SURS razširil uporabo e-poročanja na vsa možna raziskovanja. Nadaljeval bo spremljanje ter uporabo novih razvojnih možnosti in tehnologij komuniciranja. Za uresničitev naloge je treba vzpostaviti nov kanal, prilagoditi adresarje, reorganizirati delo in odgovorne za nalogo dodatno izobraziti.

*posodobitev telefonskih klicev*

Komunikacija prek telefona predstavlja enega pomembnejših kontaktov s poročevalsko enoto, zato je tu dosegljivost izrednega pomena. SURS želi posodobiti telefonske kontakte z možnostjo avtomatskega vrtenja številk in s specializacijo analitikov za podjetja. Z vzpostavitvijo baze pogostih vprašanj in odgovorov, ki bo dostopna tudi na internetnih straneh, bo SURS povečal dosegljivost za to obliko komunikacije s poročevalskimi enotami.

**Preprosta in razumljiva poročevalskih enot s SURS-om**

Poročevalska enota mora takoj prepoznati komunikacijo s SURS-om. Kanale, ki komunikacija jih uporablja, bo SURS standardiziral na način, da bo za poročevalske enote čim bolj razpoznaven in preprost. Za standardizacijo bo treba izdelati in vpeljati poslovna pravila komuniciranja s poročevalskimi enotami.

*razumljivost vprašalnikov in dopisov*

Vprašalniki in dopisi, ki so s pojasnili k vprašalniku namenjeni čim lažjemu razumevanju vprašanj in izpolnjevanju s strani poročevalskih enot, morajo biti sestavljeni na način, da navedene zahteve tudi izpolnjujejo. Z natančnim spremljanjem odzivov poročevalskih enot (npr. pri katerih vprašanjih so poročevalske enote potrebovale dodatna pojasnila, da so vprašalnik lahko izpolnile) in z opravljeno analizo se bodo popravljale in usklajevale vsebine vprašalnikov.

*oblikovno poenotenje*

Nadaljevalo se bo oblikovno poenotenje (vprašalniki,

dopisi, opomini …). S tem bo omogočena takojšnja razpoznavnost dokumentov SURS-a. Za izvedbo bo treba določiti pravila ter standardizirati obliko in vsebino.

*poslovna pravila komuniciranja*

Za komuniciranje s poročevalskimi enotami in za uvedbo rednih sestankov z dajalci sekundarnih podatkov zaradi spremljanja sprememb v registrih bodo oblikovana poslovna pravila za komuniciranje.

**Upoštevanje odzivov poročevalskih enot**

Kontinuirana naloga SURS-a je pridobiti potrebne podatke na način, da so poročevalske enote čim manj obremenjene in da kar najbolj razumejo pomen ter namen poročanja. SURS se bo na kontakte poročevalskih enot aktivno odzival. V svoji organizaciji in načrtih bo izvajal ukrepe, ki bodo sledili željam poročevalskih enot.

*aktivna presoja in uvajanje predlogov poročevalskih enot*

Vzpostavljen bo odbor za presojo in uvedbo predlogov poročevalskih enot, ki bo aktivno analiziral predloge in pobude poročevalskih enot ter sprejete vsebine vključeval v svoje poslovne procese. Na osnovi pobud bo določal pravila komuniciranja. Odbor bo odgovoren neposredno predstojniku SURS-a. Redno bo poročal na kolegiju predstojnika SURS-a ter pisal poročila, ki jih bo objavljal na spletni strani SURS-a.

*določitev pomena dajalcev podatkov*

S prenovo adresarjev, ki bo precej obsežna, bo začel SURS spremljati število dajalcev podatkov in njihovo pomembnost glede na število raziskovanj, za katera poročajo. Spremljal bo rednost poročanja in uvajal metode zbiranja podatkov, ki bodo razbremenile najbolj obremenjene poročevalske enote. Redno bo začel spremljati pomembnost poročevalske enote za statistični proces.

*pomen raziskovanja*

SURS bo povezal število zbranih in število objavljenih spremenljivk, določil merila pomembnosti raziskovanja, merila za pripravo novega vprašalnika ter izbiro vzorca. Raziskovanja bo medsebojno usklajeval in jih razvrščal po pomenu, poleg tega bo še naprej zmanjševal število raziskovanj s polnim zajetjem.

**Zvečanje hitrosti odziva na kontakt poročevalske enote**

Hitrost odziva na prošnje in zahteve poročevalskih enot ter hitrost odziva na ugotovljene napake v vprašalnikih je pri delu s poročevalskimi enotami izjemno pomembna. S povečevanjem hitrosti odgovora na kontakt poročevalske enote bo SURS pridobival njihovo zaupanje.

*večja hitrost odziva na pridobljene informacije*

Podatki morajo biti čim hitreje v statističnem procesu vidni kontrolorjem ter metodologom, ki morajo imeti na vpogled prispele podatke tudi drugih raziskovanj, nakar morajo v kar najkrajšem času preveriti podatke in vzpostaviti kontakt s poročevalskimi enotami, kjer so potrebna dodatna pojasnila.

*izboljšanje časovnih načrtov*

Namen prenove spremljanja in oblikovanja delovnih

načrtov je zmanjšanje odstopanj od planov ter zmanjšanje obremenitev poročevalskih enot v tistem delu leta, ko imajo obveznosti do drugih institucij (npr. zaključni računi ipd.) ali večje obveznosti za poročanje SURS-u.

*zmanjšanje ročnih del* S poenotenjem raziskovanj, zmanjšanjem števila spremenljivk, poenotenjem velikosti kuvert in uporabo kuvertirnega stroja, uvedbo optičnega branja, razširitvijo uporabe e-poročanja in avtomatskih kontrol, se bo povečala avtomatizacija dela in s tem pretočnost raziskovanj na SURS-u.

## 4.6 STRATEGIJA DISEMINACIJE IN KOMUNICIRANJA Z UPORABNIKI

Elementi, ki jih je SURS upošteval pri pripravi nove strategije diseminacije, so uporabniki in čim boljša zadovoljitev njihovih potreb po podatkih z vidika ustreznosti, dostopnosti in pravočasnosti, krepitev prepoznavnosti in zaupanja uporabnikov v blagovno znamko SURS-a, ki se posledično izraža v razširjenosti in pogostosti uporabe uradnih statističnih podatkov in informacij ter optimizaciji statističnega procesa priprave diseminacijskih izdelkov in storitev. Izkušnje kažejo, da uporabniki najprej iščejo želene informacije na spletni strani državne statistike. Da bi jim omogočili lažji in hitrejši dostop do podatkov in informacij bo SURS poleg uradnih statističnih podatkov uporabnikom omogočil pridobivanje podatkov resornih statistik različnih ministrstev, vladnih služb in mednarodnih statističnih podatkov.

SURS se zaveda, da samo razpoložljivost statističnih podatkov ni dovolj, zato bodo vloženi veliki napori v promocijo uradnih statističnih podatkov in njihovo dejansko uporabo, v razvoj statistične pismenosti pri različnih skupinah uporabnikov, kot so splošna javnost, najvišji vladni predstavniki, državni uradniki, raziskovalci in mediji.

Diseminacijske izdelke in storitve bo SURS pripravljal še učinkoviteje kot doslej, kar bo dosegal z razvojem inovativne kulture zaposlenih, uvajanjem uspešnih rešitev iz mednarodnega okolja, sodelovanjem z univerzami, racionalno porabo virov, učinkovito uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije, avtomatizacijo procesa in pregledno uporabo enotnih standardov v celotnem procesu.

SURS-ovi diseminacijski izdelki in storitve se bodo še naprej razlikovali glede na potrebe in zmožnost uporabe statističnih podatkov, ki je določena s statistično in računalniško pismenostjo posameznih uporabniških skupin.

Namen strategije je izboljšati učinkovitost iskanja in pridobivanja statističnih podatkov, ki bodo skladni s potrebami uporabnikov, in prikazati podatke za splošno javnost na razumljiv način, ohraniti zaupanje javnosti ter povečati uporabo podatkov za načrtovanje in spremljanje politik na različnih ravneh.

***Namen bo dosežen z naslednjimi cilji:***

1. *zadovoljen uporabnik,*
2. *dvig statistične pismenosti,*
3. *prepoznavnost in ugled blagovne znamke SURS, zaupanje uporabnikov in dejanska uporaba statističnih podatkov,*
4. *učinkovita priprava, promocija in posredovanje podatkov in informacij.*

**Zadovoljen uporabnik**

Enostavno iskanje podatkov, ki so skladni s potrebami uporabnika, in razumevanje ter uporaba podatkov brez napora je pot, ki vodi k zadovoljnemu uporabniku. Dinamični razvoj novih statističnih izdelkov in storitev ter izboljšanje komuniciranja z uporabniki bo povečeval uporabo statističnih podatkov, kar bo posledično tudi pomenilo, da bo razvoj družbe še bolj temeljil na objektivno merljivih informacijah in se bo s tem povečevala blaginja prebivalcev.

*enostavno iskanje in pridobivanje statističnih podatkov*

Enostavno iskanje in pridobivanje statističnih podatkov bo omogočeno z učinkovitim iskalnikom vsebin na spletni strani, izboljšano navigacijo po njej, učinkovitimi orodji in formati za črpanje spletnih vsebin, hitrejšim delovanjem spletne strani. Dalje bodo imeli uporabniki možnost aktivno sodelovati pri pripravi vsebin spletne strani, statistične podatke bo mogoče pridobiti z mobilnimi telefoni, spletna stran bo prijazna osebam s posebnimi potrebami, na spletno stran in z nje bo omogočen dostop do statističnih podatkov resornih statistik ministrstev, vladnih institucij in mednarodnih organizacij.

*usklajenost podatkov s potrebami uporabnikov*

SURS bo redno spremljal zadovoljstvo uporabnikov s statističnimi izdelki in storitvami, skrajševal čas med pojavom in objavo podatka o njem, povečal konsistentnost podatkov, pridobljenih iz različnih virov, podrobnost podatkov, njihovo časovno in mednarodno primerljivost, enostavnost pridobitve in primernost podatkov za nadaljnjo uporabo, dosegljivost komentarjev in pojasnil, pomembnih za njihovo razumevanje. Statistični podatki bodo uporabnikom na voljo brezplačno (razen tisti, ki bodo pripravljeni na posebno zahtevo uporabnika). SURS bo razvijal nove statistične izdelke in storitve.

*razumevanje in uporaba podatkov*

Statistični podatki bodo ob objavi nevtralno komentirani, prikazani v enostavnih tabelah, grafično in kartografsko, informacije o podatkih bodo razumljive, enostavno dostopne in ažurne, zahtevni uporabniki bodo imeli možnost tabeliranja izbranih spremenljivk in časovnih točk po svojih potrebah in po želji uporabiti grafično/kartografske prikaze, SURS bo sodeloval z univerzami in knjižnicami pri statističnem opismenjevanju prebivalstva.

**Dvig statistične pismenosti**

Dvig statistične pismenosti je ključnega pomena za primerno uporabo statističnih podatkov in informacij. SURS bo še naprej sodeloval s skupinami uporabnikov, kot so novinarji, študentje, osnovnošolska in srednješolska populacija, bistveno večji poudarek pa bo namenil splošni javnosti, ki jo bo za razliko od omenjenih javnosti, ki jih dosega z neposrednim stikom, skušal nagovoriti prek spletne strani, ki bo vsebovala različne možnosti za e-učenje in interaktivno delo. Pri tem bo SURS uporabil tudi

nekatere možnosti, ki jih nudijo novi koncepti spletnega objavljanja podatkov (programska oprema WEB 2.0).

**Prepoznavnost in ugled blagovne znamke SURS-a, zaupanje uporabnikov in uporaba statističnih podatkov**

SURS bo promoviral svojo blagovno znamko, saj lahko v prihodnosti pričakujemo še večji pomen blagovnih znamk za uporabnike. SURS bo deloval v smeri prepoznavnosti uradnih statističnih podatkov v javnosti, da jih bodo uporabniki zaznali drugače od drugih podatkov, zavedajoč se njihove kakovosti in skladnosti s strokovnimi standardi in posledično uporabnosti. SURS bo promoviral uporabo statističnih podatkov pri upravljanju družbe in države.

*prepoznavnost uradnih statističnih podatkov od drugih podatkov*

Za prepoznavnost SURS-a in uradnih statističnih podatkov in ohranjanje ugleda se bo SURS še bolj promoviral v medijih, na strokovnih konferencah, sejmih in v raznih interesnih združenjih, razvil bo celostno grafično podobo, redno bo meril svoj ugled, prepoznavnost in zaupanje uporabnikov.

*uporaba statističnih podatkov pri upravljanju družbe in države*

SURS bo na zahtevo državnih in lokalnih institucij in interesnih združenj pripravljal dodatne analize in v skladu z načelom varovanja informacijske zasebnosti posameznikov in poslovnega interesa podjetij omogočal tudi uporabo statistično zaščitenih mikropodatkov. Za slovenske raziskovalce bo skušal zagotavljati kar najugodnejše pogoje uporabe mikropodatkov drugih držav EU-ja.

**Učinkovita priprava, promocija in posedovanje podatkov in informacij**

SURS bo diseminacijske izdelke in storitve pripravljal še učinkoviteje, kar bo dosegel z razvojem inovativne kulture zaposlenih, uvajanjem uspešnih rešitev iz mednarodnega okolja, sodelovanjem z univerzami, racionalno porabo virov, učinkovito uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije, avtomatizacijo procesa in pregledno uporabo enotnih standardov v celotnem procesu. S tem bo skrajšal čas priprave za diseminacijo statističnih podatkov, zmanjšal vire za ta del statističnega procesa in možnost napak.

*upoštevanje podatkovnih potreb, statistične in računalniške pismenosti in komunikacijske opremljenosti uporabnikov*

SURS bo z anketami, na srečanjih in v neposrednih stikih z uporabniki (npr. člani Statističnega sveta RS, člani statističnih sosvetov in drugih) spremljal njihove podatkovne potrebe, statistično in računalniško pismenost in informacijskokomunikacijsko opremljenost uporabnikov in pridobljene informacije upošteval pri pripravi diseminacijskih izdelkov in storitev.
Podatkovne baze bodo obsežnejše, grafični prikazi podatkov kakovostnejši in enostavnejši za uporabo, glede na potrebe uporabnikov bo SURS nadgrajeval publicistiko.

*upoštevanje enotnih vsebinskih, strokovnih in tehničnih standardov*

Pri pripravi diseminacijskih izdelkov in storitev bo SURS z razvojem inovativne kulture zaposlenih, uvajanjem uspešnih rešitev iz mednarodnega okolja, sodelovanjem z univerzami, racionalno porabo virov, učinkovito uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije, avtomatizacijo

procesa in pregledno uporabo enotnih standardov v celotnem procesu optimiziral proces diseminacije statističnih podatkov.

## 4.7 STRATEGIJA POSODOBITVE INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

SURS je uporabniško usmerjena organizacija s procesno organiziranimi delovnimi področji ter velikim poudarkom na kakovosti in varovanju podatkov, ki so mu zaupani s strani poročevalskih enot. Informacijska tehnologija (IT) mora slediti poslanstvu, viziji in vrednotam SURS-a ter omogočati učinkovito, profesionalno ter ekonomično izvajanje poslanstva in nalog SURS-a.

***Ključni cilji za uresničitev zastavljenih nalog so:***

1. *dobro informatiziran in učinkovit statistični proces, podprt s splošnimi uporabniško prijaznimi informacijskimi rešitvami,*
2. *učinkoviti in zadovoljni notranji in zunanji uporabniki informacijskih storitev,*
3. *kompetentni strokovnjaki v IT-j,*
4. *elektronska hramba in arhiviranje.*

**Dobro informatiziran in učinkovit statistični proces**

Dosežen bo z razvojem in uvajanjem splošnih informacijskih rešitev za podporo statističnemu procesu, ki omogočajo preglednejši in učinkovitejši statistični proces ter dolgoročne prihranke pri vzdrževanju teh rešitev.

*metodologija in organiziranost*

Z vidika razvoja in uvajanja prinaša takšen pristop nove izzive. Načrtovanje, razvoj, testiranje in uvajanje splošnih informacijskih sistemov zahtevajo uporabo bolje opredeljene in organizacijsko ustrezno podprte metodologije. Enota IT-ja bo začela uvajati uveljavljene standarde in razvojne metodologije, ki pokrivajo celotni življenjski cikel aplikativne programske opreme (CMMi[14]). Naslednja pomembna aktivnost je izboljšanje organizacije znotraj IT-ja z uvajanjem procesne organiziranosti razvojnih aktivnosti, ki bo omogočila, da se IT-strokovnjaki specializirajo za posamezna strokovna področja in opravljajo delo neodvisno od statistične vsebine. To bo pripeljalo do preglednejšega procesa pri razvoju informacijskih sistemov, večje koncentracije IT-znanja ter lažjega in učinkovitejšega razporejanja kadrovskih virov. Zaradi stalnih zelo velikih izzivov pri posodobitvi informacijskih sistemov v SURS-u, ki presegajo kadrovske potenciale in znanje internega IT-osebja, bo SURS nadaljeval učinkovito izrabo tako notranjih kot tudi zunanjih kadrovskih virov. Pri tem se bo osredotočal na interno obvladovanje statističnega core businessa[15] in uporabljal storitve zunanjih zasebnih podjetij, kadar bo to stroškovno učinkovito in/ali bo predstavljalo možnost širitve internih znanj, ne pa kot nosilca vseh razvojnih aktivnosti na posameznih področjih (popolni outsourcing[16]).

*konsolidacija in standardizacija*

SURS je v preteklih letih v veliki meri konsolidiral svoja razvojna okolja ter jih tudi standardiziral glede na

*programske opreme*

posamezne statistične procese. Tako je poleg dolgoletne usmerjenosti v relacijsko tehnologijo podatkovnih baz Oracle (in na določenih področjih Microsoft SQL Server) za hranjenje podatkov kot aplikativno razvojno okolje izbral doc.NET, kot okolje za obdelave ter analize SAS, za specifična statistična področja (zbiranja ter urejanje podatkov, diseminacija, zaščita ipd.) pa orodja, razvita na statističnih uradih (Blaise, PC-Axis, Argus ipd.). Kot stalna usmeritev ostaja uporaba komercialnih ali statističnih orodij povsod, kjer je to mogoče, in razvoj lastnih aplikativnih rešitev le tam, kjer je to potrebno za dobro delovanje statističnega procesa. Glavni izziv bo tako predstavljala integracija posameznih tehnoloških rešitev v integriran sistem, kar bo doseženo z izboljševanjem interoperabilnosti med posameznimi sistemi in uvajanjem načel storitveno-usmerjene arhitekture (SOA). Zelo pomembna aktivnost bo dokončanje prenosa obdelav in podatkov v strežniško okolje LAN, s čimer bo SURS zaključil uporabo centralnega računalnika IBM, prenesel pa tudi obdelave in podatke, ki se izvajajo na delovnih postajah. Zaradi naraščanja pomena tehnologije XML na področju statističnih podatkov in metapodatkov bo začel razvijati in uvajati tehnološke rešitve SDMX.

*tehnična infrastruktura*

SURS stalno zagotavlja in posodablja tehnično infrastrukturo. Z uvajanjem novih splošnih informacijskih rešitev v redno produkcijo bo to postalo še pomembnejše, saj jo zahtevajo splošni integrirani IS. SURS bo te zmogljivosti nadgrajeval načrtovano in v skladu z realnimi potrebami. Največja skrb pri izgradnji tehnične infrastrukture bo stalna skrb za informacijsko varnost, predvsem varovanje individualnih podatkov, zaradi česar bosta potrebna varnostna nadgradnja lokalnega omrežja in izboljšanje varnostne infrastrukture na spletnih strežnikih, ki jih SURS uporablja pri zbiranju in diseminaciji podatkov. Zaradi velikega pomena delovanja SURS-a za državo in mednarodno okolje bo SURS dodatno pozornost posvetil vzpostavitvi sistema za zagotavljanje neprekinjenega poslovanja v primeru katastrof in drugih izrednih dogodkov, kjer pa bo svoje aktivnosti usklajeval s politiko Ministrstva za javno upravo in po možnosti tudi uporabil skupne tehnološke rešitve.

**Učinkovit in zadovoljen notranji in zunanji uporabnik informacijskih storitev**

Kljub temu da bo velik del razvojnih nalog na področju informacijskih storitev za podporo statistične produkcije zaključen do konca 2008, predstavlja uvajanje rešitev v redno produkcijo poseben izziv in bo trajalo vsaj do 2010. Z uvedbo novih aplikacij in orodij v splošno uporabo v SURS-u se bo povečala potreba po stalnem izboljševanju ravni IT-storitev (zagotavljanje delovanja, podpora uporabnikom, upravljanje infrastrukture ipd.), tako da je drugi glavni cilj strategije učinkovit in zadovoljen notranji in zunanji uporabnik informacijskih storitev.

*IT-podpora*

Prvi korak v tej smeri bo narejen v letu 2007/2008 z

začetkom uvajanja smernic ITIL, pri čemer gre za dolgoročni proces stalnih izboljšav, ki bo delavcem SURS-a in zunanjim uporabnikom omogočal nemoteno in učinkovito delo. Organizacijsko bo to prineslo vzpostavitev sodobnega storitvenega centra in ustrezne procesne organiziranosti na področju IT-storitev.

*programska in strojna oprema za uporabnike*

SURS skrbi za stalno posodabljanje programske in strojne opreme, ki je eden od pomembnih dejavnikov pri učinkovitosti uporabnikov.

*usposobljenost uporabnikov*

Zaradi vedno kompleksnejšega aplikativnega okolja je nenehno izobraževanje uporabnikov eden od ključnih dejavnikov, ki omogočajo učinkovito delo in preprečujejo nestrokovno ali varnostno tvegano uporabo informacijske opreme. SURS bo pripravil in kontinuirano izvajal usmerjene delavnice za uporabnike, da bi dvignil raven njihovega znanja.

**Strokovnjaki v IT**

Za delo v IT-ju so potrebni usposobljeni strokovnjaki, zato je potreben stalni razvoj kompetenc zaposlenih v SIIT. Glede na to, da je SURS institucija, ki dela s podatki, je dobra usposobljenost informacijskega kadra ključnega pomena za njegovo dobro poslovanje in nadaljnji razvoj.

*usposabljanje*

SURS nenehno skrbi za primerno strokovno usposobljenost informacijskega osebja. Aktivnost, ki bi omogočila še bolj usmerjeno ter učinkovitejše usposabljanje, je tipizacija delovnih mest v IT-ju in večji poudarek na samoizobraževanju na delovnem mestu. Delovni rezultati so pogosto povezani z dobro obveščenostjo delavcev o strateških kot tudi taktičnih usmeritvah SURS-a, kar se lahko izboljšuje z delavnicami in viharjenjem možganov (brainstormingi) ter s sodelovanjem v interdisciplinarnih projektnih skupinah, ki se ukvarjajo z razvojnimi aktivnostmi.

*pridobivanje mednarodnih izkušenj*

Sodelovanje v pilotnih projektih omogoča tudi manj izkušenim sodelavcem pridobivanje potrebnih izkušenj za samostojno delo. Zaradi podobnosti statističnega procesa je za IT-osebje v SURS-u zelo pomembno tudi pridobivanje izkušenj iz drugih statističnih uradov, kar se zagotavlja z udeležbami na strokovnih konferencah in dvostranskim sodelovanjem s tujimi uradi.

*primerno število zaposlenih in njihova struktura*

Zaradi slabe situacije na področju trga delovne sile IT-strokovnjakov bo treba posebno pozornost posvetiti zagotavljanju njihove kontinuitete. To bo v prihodnje doseženo z načrtnim štipendiranjem, kar bo zagotavljalo stalni pritok mladih kadrov v SURS, ter z ohranjanjem visoke motiviranosti IT-strokovnjakov, ki bo preprečevalo prevelik odliv ključnega IT-kadra iz SURS-a.

**Elektronska hramba**

V skladu z zakonodajo, sprejeto leta 2006 (Zakon o

| | |
|---|---|
| **arhiviranje** | varstvu dokumentarnega in in arhivskega gradiva ter arhivih, Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva, ter s strani Arhiva RS predpisane Enotne tehnološke zahteve, ki jih je pri reševanju teh vprašanj potrebno upoštevati in jim slediti), ureja SURS arhiviranje in hrambo statističnega gradiva.<br>V letu 2007 se je začel poseben projekt prenove ter prilagoditve navedenim predpisom. Zaradi izrazito zahtevnih tehnoloških ter varnostnih vprašanj, ki jih je v skladu z zakonodajo treba upoštevati, se bodo postopki prenove nadaljevali v naslednje srednjeročno obdobje. |

## 4.8 STRATEGIJA UPRAVLJANJA KADROVSKIH VIROV

Pri izvajanju poslanstva SURS-a so poleg ustreznih finančnih virov, prostorskih in drugih delovnih pogojev prav zaposleni najvažnejši vir za doseganje poslanstva in ciljev, ki jih mora SURS zagotavljati na podlagi nacionalnih in mednarodnih predpisov in programov s področja državne statistike, tako doma kot za potrebe EU-ja in tudi za širše mednarodne primerjave. Visokostrokovni, motivirani, fleksibilni zaposleni, med katerimi je organiziran odličen pretok informacij na vseh ravneh organizacije, odprtost v domače in mednarodno okolje in primerna struktura ter obseg človeškega potenciala so tisti cilji, ki so vključeni v okvir Strategije razvoja človeških virov z željo, da njihovo delovanje doseže vsakega zaposlenega.

***Na podlagi tega lahko opredelimo pet strateških ciljev:***

1. *Visoka strokovnost zaposlenih bo zagotovljena z ustreznim izbirnim postopkom najboljših kandidatov, opredelitvijo potrebnih znanj, organizacijo in doslednim izvajanjem stalnega usposabljanja, izobraževanja in spodbujanja zaposlenih za vseživljensko učenje.*
2. *Motiviranost zaposlenih bo vzpodbujena z zadovoljstvom z delom, vodenjem in z ustreznimi delovnimi pogoji.*
3. *Fleksibilnost v odzivanju zaposlenih na nove vsebinske in tehnološke izzive bo dosežena s spodbujanjem večje notranje mobilnosti zaposlenih, grajenja organizacijskega spomina v obliki dokumentiranja delovnega procesa proizvodnje kakovostnih statističnih podatkov.*
4. *S pomočjo modernega IKT-ja (intranet) in z drugimi sodobnimi orodji in organizacijo dela bo zagotovljen odličen pretok informacij na vseh ravneh organizacije in prek svetovnega spleta z domačim in mednarodnim okoljem.*
5. *SURS si bo prizadeval, da bo Vlada Republike Slovenije potrdila kadrovske načrte s številčno in po kompetencah ustrezno strukturo in obsegom človeškega potenciala.*

| | |
|---|---|
| **Visoka strokovnost zaposlenih** | Za pridobivanje in napredovanje najboljših kadrov ter planiranje izobraževanja in usposabljanja je nujna določitev kompetenčnih področij (tipičnih poklicev), vključno s potrebnimi znanji za posamezne tipične poklice. V postopku sprejemanja novih kadrov bodo uporabljeni preizkusi potrebnih znanj. Nadaljevalo se bo intenzivno sodelovanje z univerzami pri predlaganju in pridobivanju najboljših kadrov. SURS se bo promoviral kot zanimiv zaposlovalec. Izboljšan bo sistem mentorstva in kroženja zaposlenih na vseh ravneh. Dolgoročen program izobraževanja in usposabljanja se bo stalno |

| | |
|---|---|
| | osveževal. Prednostno bo podprto izobraževanje na postdiplomskem študiju (statistika). Za vsako leto bo pripravljen letni program internega izobraževanja in usposabljanja za vsa kompetenčna področja oz. tipične poklice. |
| **Motiviranost zaposlenih** | Merjenje zadovoljstva zaposlenih bo potekalo enkrat na leto s posebnim vprašalnikom. V skladu s pripravo proračuna se bodo pripravljali tekoči letni in večletni programi nabav za izboljšanje pogojev dela. SURS je izpolnil vse pogoje, da bi lahko najkasneje v letu 2009 pridobil nove, sodobne in z vidika varovanja podatkov ustrezne delovne prostore. Obremenitve dela se bodo čim enakomerneje razporejale, upoštevajoč dnevnike dela in evidenco porabe časa. Ocenjevanje in napredovanje zaposlenih bo potekalo po dosedanjih že uveljavljenih pravilih, kjer bo še posebej ovrednotena inovativnost pri uvajanju metodoloških pristopov, ki prispevajo k višji kakovosti ob istočasnem zmanjševanju administrativnih bremen in znižanju administrativnih stroškov vseh udeležencev. Redni letni razgovori predpostavljenih z zaposlenimi bodo tako kot doslej uporabljeni pri organiziranju dela, usposabljanju in razvoju kariere. |
| **Fleksibilni zaposleni** | Pridobivanje izkušenj in znanj iz različnih področij bo spodbujeno in načrtovano. Promovirano bo kroženje med delovnimi nalogami. Prek spremljanja interesov zaposlenih in njihovega pravočasnega vključevanja v izobraževanje in usposabljanje se bo uresničeval načrt razvoja kadrov, ki želijo napredovati na statističnem oziroma na drugih strokovnih področjih. Z evidentiranjem potencialnih („pool”) vodij notranjih organizacijskih enot bo potekalo načrtno usposabljanje kadrov, ki za obvladovanje vodstvenih nalog potrebujejo široko strokovno in menedžersko znanje. Za lažjo odločitev o prehodu bo omogočeno prehodno obdobje, kjer tako delavec kot tudi predlagatelj svojo odločitev lahko preizkusita. Pri vseh teh aktivnostih je potrebno sodelovanje kadrovskih delavcev, zaposlenih in njihovih neposrednih vodij. Aktivnosti bodo potekale tekoče in bodo odvisne od interesa zaposlenih in vodstva ter prijaznega delovnega ozračja, v katerem vlada kultura zaupanja, dialoga in želja po rezultatih. |
| **Zagotavljanje pretoka informacij z domačim in mednarodnim okoljem** | Odličen pretok informacij na vseh ravneh SURS-a bo zagotovljen z dobro organiziranim vodenjem ter z nadaljevanjem priprave in sodelovanja na strokovno-organizacijskih in metodoloških sestankih na vseh ravneh SURS-a ter v domačem okolju, EU-ju, OECD-ju in drugem mednarodnem, skupaj s pripravo in izmenjavo poročil iz različnih oblik dela. Kot medij se uporablja intranetna in internetna stran SURS-a, ki bo še izpopolnjena, ohranja se vključevanje zaposlenih v e-vladni portal zaradi pravočasne reakcije na gradiva v |

postopku sprejemanja odločitev vlade in ministrstev in vključevanje v portale EU-ja (CIRCA EU portal za sprejemanje zakonodaje EU-ja). Za pripravo odzivnega poročila na predlog predpisa EU-ja se bo nadaljevala obravnava v manjši medsektorski skupini, ki se je izkazala kot dobra praksa, začeta pred predsedovanjem Slovenije Evropski uniji.

**Primerna struktura in obseg človeškega potenciala**

Metodološko bo izboljšana priprava tekočih letnih in večletnih kadrovskih načrtov, predvsem z vidika načrtovanja za dodelitev štipendije študentom študijskih smeri, ki jih SURS za svoje tekoče opravljanje nalog najbolj potrebuje, pri nagrajevanju njihovega dela pa zaradi zakonskih okvirov javne uprave ne more slediti ugodnostim, ki jih tem kadrom namenja trg dela. Primerna struktura kadra in zavestna odločitev za zaposlitev pri SURS-u se bo zagotavljala z dobro organizacijsko in vsebinsko vodenimi sprejemnimi razgovori. S kakovostnim mentorstvom pripravnikov in kroženjem zaposlenih bosta dosežena večja kakovost dela in večje zadovoljstvo zaposlenih. Posebna skrb bo namenjena zaposlenim, ki bodo izpolnili zakonske pogoje za upokojitev. Zaradi stalnih sprememb v delovnem procesu, ki jim morajo slediti, bo skupaj z njimi ob upoštevanju njihovih pričakovanj in pričakovanj SURS-a narejen individualni izvedbeni načrt.

## 4.9 STRATEGIJA UPRAVLJANJA FINANČNIH VIROV

SURS je kot neposredni proračunski uporabnik financiran pretežno iz slovenskega proračuna in je kot strokovno samostojna vladna služba neposredno udeležen v postopku sprejemanja in usklajevanja proračuna. Del sredstev pridobiva tudi iz evropskih virov. Za izpolnitev zastavljenih nalog tako primarno upošteva usmeritve iz srednjeročnega programa statističnih raziskovanj, na podlagi katerih je pripravljen vsakoletni letni statistični program, in jih usklajuje skladno z možnostmi, ki izhajajo iz procesa usklajevanja in sprejemanja državnega proračuna RS.

***V srednjeročnem obdobju bo sledil trem strateškim ciljem:***

1. *zagotoviti ustrezna sredstva za izvajanje statističnih raziskovanj,*
2. *uravnotežiti stroške in koristi pri izvajanju nalog,*
3. *pridobiti čim več finančnih sredstev iz zunanjih virov za izvajanje projektov.*

**Zagotoviti ustrezna sredstva za izvajanje statističnih raziskovanj**

SURS bo tudi v prihodnje dajal močan poudarek čim natančnejšemu načrtovanju in čim racionalnejši porabi vseh virov. Največji strošek za SURS so stroški zaposlenih. Na tem področju bo kadrovska služba SURS-a še izboljševala vodenje strategije in politike zaposlovanja in upravljanja človeških virov.

V smislu splošne racionalizacije bo finančna služba skupaj z ostalimi notranjimi organizacijskimi enotami izpolnjevala strategije, sprejete v okviru SURS-a in glede na sprejeto

racionalizacijo pospeševala aktivnosti notranjega okolja, kar bo vplivalo na kakovost zaposlovanja, racionalno pridobivanje podatkov, pospešitev razvoja in pomoči SURS-a zunanjemu okolju pri uresničevanju resornih statistik.

Na ta način bo SURS racionaliziral stroške. Vsako leto bo izboljševal notranje delovne procese in kontrole, kar bo prav tako vplivalo na racionalno rabo virov.

Kot neposredni proračunski uporabnik bo SURS upošteval veljavno zakonodajo s celotnega finančnega področja in z racionalnim obnašanjem v kar največji meri upošteval načelo: s čim manjšimi stroški doseči čim večje učinke.

**Uravnotežiti stroške in koristi pri izvajanju nalog**

Zmanjševanje bremen bo SURS uresničeval z analizo dnevnikov dela. Za te namene vzpostavljeno aplikacijo bo vsak zaposleni vodil mesečno evidenco opravljenih nalog. Vsaka naloga ima šifro stroškovnega nosilca, vsebina naloge pa se vodi s šifro aktivnosti. Primerjava aktivnosti in porabljen čas zanje pri podobnih raziskovanjih bo temelj za odločanje o spremembah na določenih vsebinskih in tehničnih področjih.
Naštete aktivnosti bodo omogočile ustrezno načrtovanje sredstev, predstavitev potrebnih sredstev v neposredni udeležbi SURS-a v postopku priprave in usklajevanja državnega proračuna[17] in za tekoče spremljanje porabe.

**Pridobiti čim več finančnih sredstev iz zunanjih virov za izvajanje projektov**

SURS bo tako kot doslej tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju pridobival čim več finančnih sredstev iz zunanjih, predvsem evropskih virov. Obseg sprejemanja ponudb bo potekal v okviru strategije razvoja statistik in tehnoloških procesov ter možnosti sofinanciranja s strani slovenskega proračuna.

Večje in kakovostnejše zagotavljanje potreb uporabnikov skoraj brez dodatnih finančnih obremenitev za SURS se bo nadaljevalo na naslednje načine:
– nadaljnje sklepanje medsebojnih dogovorov o delitvi dela s pooblaščenimi izvajalci programa statističnih raziskovanj,
– zagotavljanje podatkov (v skladu z upoštevanjem določb o statistični zaupnosti) raziskovalcem in drugim zainteresiranim uporabnikom,
– pomoč okolju pri razvoju resornih statistik.

SURS bo nadaljeval sodelovanje v projektih, katerih nosilci so druge institucije, sodeluje pa tudi s svojim znanjem ali konkretno izvedbo naloge določenega dela projekta. Pri sklepanju medsebojnih dogovorov za sodelovanje bo le-to tudi finančno ovrednotil.

*lastna dejavnost*

Lastna dejavnost SURS-a je prodaja storitev in publikacij, vendar je namen, da statistični podatki in informacije dosežejo čim širši krog uporabnikov na najenostavnejši

način. Tako SURS vsako leto ponudi več podatkov na svojih spletnih straneh. Posledica tega je, da so prihodki iz naslova lastne dejavnosti vsako leto nižji.

## 5. PREDNOSTNA PODROČJA DELOVANJA PO STATISTIČNIH POGLAVJIH

Z zanesljivimi statističnimi podatki o gospodarskih, socialnih in okoljskih razmerah zagotavlja državna statistika podjetjem in državljanom potrebna dejstva za ocenjevanje njihovega stanja s primerjavo stanja na nacionalnem in mednarodnem področju ter za vrednotenje, ocenjevanje in sprejemanje pobud politik.

Katere prednostne statistične informacije bo v te namene v naslednjem srednjeročnem obdobju ponudila državna statistika, je prikazano v tem poglavju.

Pri oblikovanju prednosti je upoštevana vsebina predloga statističnega programa EU 2008–2012[18], vsebine drugih nacionalnih in mednarodnih programov ter nacionalnih potreb, pridobljenih v širokih javnih razpravah prek statističnih sosvetov in Statističnega sveta RS. Poglobljena skrb pri uresničevanju nalog bo dana izpolnjevanju zavez Kodeksa ravnanja evropske statistike ter razbremenjevanju administrativnih in stroškovnih bremen poročevalskih enot in izvajalcev državne statistike.

### 5.1 DEMOGRAFSKE IN SOCIALNE STATISTIKE

***Pregled prednostnih aktivnosti glede na posamezno področje:***

| | |
|---|---|
| **Prebivalstvo** | 1. Priprava in izvedba registrskega popisa prebivalstva in stanovanj<br>2. Harmonizacija selitvenih statistik<br>3. Projekcije prebivalstva |
| **Trg dela** | 1. Zmanjšanje obremenitev poročevalskih enot<br>2. Razvoj sistema anketnih modulov na področju trga dela<br>3. Revizija klasifikacije poklicev |
| **Izobraževanje in usposabljanje** | 1. Kakovost in mednarodna primerljivost<br>2. Klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja – KLASIUS |
| **Kultura** | 1. Razbremenjevanje poročevalskih enot<br>2. Novi vidiki spremljanja kulture |
| **Varovanje zdravja** | 1. Razvoj anketnega zbiranja podatkov<br>2. Zmanjšanje obremenitev poročevalskih enot s posodobitvijo rutinskih virov podatkov<br>3. Vzroki smrti<br>4. Poškodbe pri delu in poklicne bolezni<br>5. Zdravstveni računi |
| **Življenjska raven in** | 1. Nadaljnji razvoj in diseminacija Ankete o življenjskih pogojih |

| | |
|---|---|
| **socialna zaščita** | 2. Razvoj evropskega sistema socialnih statističnih anketnih modulov<br>3. Statistika stanovanj |
| **Varstvo potrošnikov** | 1. Statistika varne/zdrave hrane |
| **Kriminaliteta** | 1. Razvoj sistema primerljivih statistik<br>2. Priprava enotne metodologije evidentiranja kriminalitete |
| **Socialna baza podatkov** | 1. Prenovitev procesa zbiranja in analize podatkov<br>2. Nadaljnje zmanjševanje administrativnih obremenitev |

### 5.1.1 Prebivalstvo

Podatki o številu prebivalcev in sestavah prebivalstva (spol, starost, izobrazba itd.) so podlaga za izračunavanje različnih kazalnikov, s katerimi statistično spremljamo in prikazujemo pogostnost posameznih pojavov v prebivalstvu (rodnost, umrljivost, staranje, selitve, itd.), hkrati pa so velikega pomena za analizo socialnega in ekonomskega razvoja Slovenije ter osnova za oblikovanje hipotez o prihodnjih demografskih gibanjih (projekcije).

Ob izboljšanju življenjskih pogojev, daljšanju življenjske dobe in nizki rodnosti (nizka rodnost in povezano s tem morebitne gospodarske težave, vpliv na kakovost življenja in razvoja) se v Sloveniji soočamo s staranjem prebivalstva, kar lahko sproži medgeneracijska nasprotja, povezana s financiranjem sistema socialnega varstva in pokojninskega sistema. Slovenija se sooča z izzivom prehoda v dolgoživo družbo, ki po svojih osnovnih značilnostih potrebuje prilagoditev sistema socialnega, pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja. Posledično prebivalstvene spremembe zahtevajo novo in izboljšano izobraževalno in družbeno infrastrukturo za vse starostne skupine, vključno z boljšimi možnostmi za vseživljenjsko učenje, cenovno ugodnim otroškim varstvom, zdravstveno nego in nego starejših. Velik pomen ima tudi ustvarjanje ustreznih pogojev za zaposlovanje starejših skupin prebivalstva.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

| | |
|---|---|
| **Priprava in izvedba registrskega popisa prebivalstva in stanovanj** | Popis prebivalstva in stanovanj je v Republiki Sloveniji načrtovan za leto 2011, in sicer na registrski način, pri čemer je pomembno pravočasno zagotoviti vse potrebne administrativne in statistične vire. Nekatere administrativne vire je SURS uporabil že pri Popisu 2002, medtem ko je osnovni predpogoj za povsem registrski popis uvedba Registra nepremičnin in pripis številke stanovanja vsem stalno in začasno prijavljenim osebam v Centralnem registru prebivalstva. Poleg tega je treba razviti statistične metode za spremljanje pojavov, ki jih z registrskim popisom ni mogoče zajeti (kot so družine in gospodinjstva), ker za te pojave (še) ni ustreznih podatkov v obstoječih administrativnih virih in evidencah. Za vsebine, ki so se v preteklosti zbirale s klasičnimi popisi na podlagi izjave posameznika (med njimi o narodni/etnični pripadnosti, maternem jeziku, pogovornem jeziku v gospodinjstvu in veroizpovedi), bo SURS skupaj z zainteresiranimi institucijami predlagal načine in metode za pridobitev teh podatkov in pri tem upošteval najboljše prakse v ostalih |

državah EU-ja.
Potrebo po podatkih o maternem jeziku, pogovornem jeziku in veroizpovedi je doslej že izrazil UMAR, Urad Vlade RS za verske skupnosti pa je izrazil potrebo po statistiki o verski pripadnosti.

*nadaljnji razvoj nacionalnih in regionalnih projekcij prebivalstva v sodelovanju z Eurostatom*

Zaradi staranja prebivalstva so demografski strokovnjaki mnenja, da je potrebno revizije demografskih projekcij izvajati pogosteje in sicer na tri leta. Predvideva se razvoj nacionalnih in regionalnih projekcij prebivalstva pod okriljem Eurostata.

**Harmonizacija selitvenih statistik**

Dober pokazatelj demografskih sprememb in razmer na področju trga dela so selitve. Na ravni EU-ja je v postopku sprejemanje uredbe o statistikah selitev in mednarodne zaščite, ker se večajo potrebe po statističnih podatkih o selitvah, selitvenih tokovih, njihovih vzorcih in vzrokih, pa tudi po podatkih o socialnoekonomskih značilnostih selivcev. Podatke bo zagotavljal SURS v sodelovanju z MNZ-jem. V okviru Ankete o delovni sili je v pripravi izvedba ad-hoc modula o selivcih na trgu dela. Po sprejetju uredbe o statistikah selitev in mednarodne zaščite bodo podatki za to področje dostopnejši in mednarodno primerljivejši.

**Projekcije**

Po priključitvi v EU je bila Slovenije pri Evropskem statističnem uradu vključena v skupino držav, za katere je ta pripravil »sklop« projekcij prebivalstva 2004-2050, da bi bili podatki o prihodnjem številu in starostno spolni sestavi prebivalstva držav članic v prihodnosti čim bolj primerljivi. Posebej v zadnjih letih zaznan in tudi v prihodnosti pričakovan porast pomena problema staranja prebivalstva Evrope je to nalogo še pospešil. Demografske projekcije kažejo, da se bo trend staranja prebivalstva v prihodnjih letih pospešeno nadaljeval tudi v Sloveniji. Za vse države članice EU je začel Eurostat v letu 2007 pripravljati nov sklop projekcij prebivalstva po starosti in spolu, pri katerih bodo upoštevani najnovejši demografski trendi rodnosti, umrljivosti in selivnosti. Predvidoma bodo mednarodno primerljivi izračuni končani do konca prvega četrtletja 2008.

### 5.1.2 Trg dela

Namen zbiranja podatkov na področju statistike trga dela je uporabnikom in načrtovalcem politik zagotoviti mednarodno primerljive, pravočasne, zanesljive in kakovostne podatke za merjenje učinkovitosti nacionalnih strategij razvoja trga dela, zaposlovanja in reševanja brezposelnosti ter spremljanje ciljev prenovljene Lizbonske strategije.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Zmanjšanje obremenitev poročevalskih enot**

Na področju statistike dela se za večino raziskovanj že uporabljajo administrativni viri (ali pa administrativni viri v kombinaciji z vprašalniki) in ta praksa se bo nadaljevala tudi v prihodnje pri izvedbi Ankete o delovni sili, kjer bo

| | |
|---|---|
| | spremenljivka »plače za glavno delo« prevzeta iz administrativnih virov. |
| *metapodatki* | Pri Anketi o stroških dela bo SURS v prihodnje v medinstitucionalnem okolju iskal ustrezne administrativne vire, s katerimi bi vsaj v enem delu raziskovanja nadomestil zbiranje podatkov pri poročevalskih enotah. Zbiranje podatkov o plačah samostojnih podjetnikov bo SURS v celoti nadomestil s podatki DURS-a.<br>Večji nabor podatkov, metapodatkov in kazalnikov kakovosti bo uporabnikom omogočal boljši vpogled nad kakovostjo in uporabnostjo rezultatov |
| **Razvoj sistema anketnih modulov** | Predvidena ad hoc modula v okviru ADS sta: (i) Tujci na trgu dela (2008) in (ii) Prehod iz izobraževanja v zaposlitev (2009).<br><br>Smernice za oblikovanje programa ad hoc modulov za obdobje 2010–2012 pa so naslednje: dejavniki, ki vplivajo na rast zaposlenosti; demografski izzivi s staranjem prebivalstva; aktiviranje starejših na trg dela in premik starosti (navzgor) za upokojitev; primerno varstvo otrok, ki lahko povečuje ponudbo na trgu dela; enake možnosti za vse glede na spol, starost, invalidnost; izobraževanje invalidov z namenom vključitve na trg dela.<br><br>Predlagane vsebine na ravni EU-ja so: (i) Uskladitev dela in družinskega življenja (2010), (ii) Zaposlenost invalidov (2011 – vsebina bo v nekaterih državah zajeta v popisih) in (iii) Prehod iz zaposlitve v upokojitev (2012). |
| *izvedba Ankete o strukturi plače in stroških dela* | Izvedba Ankete o strukturi plače je načrtovana leta 2008, o stroških dela pa leta 2010. Raziskovanji bosta na ravni EU-ja razširjeni na vse ekonomske dejavnosti, kar Slovenija že uresničuje. |
| **Revizija klasifikacije poklicev** | Na mednarodni ravni se bo zaključila revizija Mednarodne klasifikacije poklicev ISCO-88 (UN, ILO, Eurostat). Aktivnosti SURS-a, povezane s to klasifikacijo, se bodo nanašale na ugotovitev nacionalnih potreb in na pripravo |
| nacionalne potrebe / vladna uredba | podlag za sprejem vladne uredbe o spremembi in dopolnitvi Standardne klasifikacije poklicev.[19] SURS bo zagotovil obveščanje uporabnikov o novostih in spremembah SKP-ja in skupaj z najpomembnejšimi uporabniki ocenil prehodno obdobje do njene enotne uveljavitve sprememb. |
| *Evropska socialno-ekonomska klasifikacija(ESeC)* | ESeC bo omogočala nacionalne in mednarodno primerljive raziskave in analize na socialno-ekonomskem področju. Temelji na klasifikaciji poklicev in je v razvoju že nekaj let. Po uveljavitvi bo služila za analitično orodje pri proučevanju socialnoekonomskega ozadja prebivalstva na področju različnih statističnih raziskovanj, ki vsebujejo potrebne informacije za njeno uporabo. Pred uveljavitvijo bo v okviru Eurostata potekalo testiranje prototipa klasifikacije[20], ki ga bodo izvajali statistični uradi (z reprezentativnostjo različnih statističnih sistemov), vključeni v projekt. |

### 5.1.3 Izobraževanje in usposabljanje

Državna statistika spremlja formalno in neformalno izobraževanje in usposabljanje iz različnih vidikov in virov (izobraževalne institucije, delodajalci, posameznik). Podatki prikazujejo vključene, »diplomante« (mladino in odrasle) in kadre v formalnem in neformalnem izobraževanju v okviru izobraževalnih institucij, glede na njihove različne značilnosti, finančna vlaganja v formalno izobraževanje, zaposlene v programih izobraževanja in usposabljanja in vlaganja delodajalcev v to izobraževanje, ter izobrazbo oziroma (ne)vključenost v formalno, neformalno in priložnostno izobraževanje oz. učenje v povezavi s socialnoekonomskimi značilnostmi posameznika.

Podatki statistike izobraževanja in usposabljanja se dopolnjujejo tudi z relevantnimi podatki drugih statističnih raziskovanj (Popis, ADS, ad-hoc moduli v okviru ADS, EU-SILC, APG …) in predstavljajo podporo za spremljanje uresničevanja Lizbonske strategije in koncepta na znanju temelječe družbe.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Kakovost in mednarodna primerljivost**

SURS bo zagotavljal kakovost (uvedena bodo poročila o kakovosti za vprašalnik UOE) in mednarodno primerljivost finančnih in nefinančnih podatkov o formalnem izobraževanju (uskladitev z metodologijo ESR 1995) ter metapodatke v zvezi s temi podatki.
Obenem bo zagotavljal podatke in metapodatke za kazalnike oziroma nove kazalnike v okviru projekta OECD-INES[21] in na ravni EU-ja.

*različni vidiki spremljanja izobraževanja*

Dane bodo prednosti:

- spremljanju izobraževanja (formalnega, neformalnega, priložnostnega) odraslih z vidika posameznika, v povezavi z njegovimi socioekonomskimi značilnostmi; izvedena bo Anketa o izobraževanju odraslih (izvedba pilotne ankete v letu 2011 in glavne ankete leta 2012);
- spremljanju izobraževanja zaposlenih in vlaganj delodajalcev v izobraževanje zaposlenih; izvedeno bo raziskovanje o nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju zaposlenih (predvidoma v letu 2011);
- spremljanju prehoda iz izobraževanja na trg dela – prek posebnega modula v okviru Ankete o delovni sili (predvidoma v letu 2009);
- uvajanju klasifikacije Klasius v uradne in administrativne evidence, ki so vir podatkov o ravni in področju izobraževanja za statistična raziskovanja s področja izobraževanja in usposabljanja (v sodelovanju z nosilci teh evidenc);
- prenova sistema objave podatkov in kazalnikov in njihova uskladitev s poročanjem OECD-ja.

*uporaba administrativnih virov na področju izobraževanja*

SURS bo tudi vnaprej sodeloval pri uvedbi oziroma oblikovanju zakonskih osnov za poročanje podatkov na ravni EU-ja. Predviden je sprejem Uredbe o izobraževanju in vseživljenjskem učenju, ki bo zakonsko uredila zbiranje podatkov z vprašalnikom UOE in Anketo o izobraževanju odraslih. Produkcija podatkov bo podrobneje opredeljena v dveh izvedbenih aktih (za UOE in za Anketo o

izobraževanju odraslih).

Ob tem bo SURS aktivno posodabljal in racionaliziral pridobivanje podatkov (uvajanje e-vprašalnikov) ter prevzemal podatke iz obstoječih oz. novih centralno vodenih uradnih in administrativnih evidenc.
Evidence na področju izobraževanja so zaradi neusklajenih rešitev v različnih zakonih, ki urejajo področje izobraževanja, razdrobljene in nepovezljive, kar otežuje njihovo rabo tako za administrativne kot tudi za statistične namene.
Na pristojna resorna ministrstva bo posredovana pobuda, da pristopijo k urejanju in posodabljanju vsebinskih, pravnih, organizacijsko-informacijskih vidikov evidenc oziroma zbirk podatkov, če je le mogoče prek enotnega krovnega zakona o zbirkah podatkov na področju izobraževanja in usposabljanja.

**Klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja KLASIUS**

Vlada RS je 26. aprila 2006 na svoji 71. redni seji sprejela Uredbo o uvedbi in uporabi klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja KLASIUS, ki se bo uporabljal kot obvezen nacionalni standard. Predlog uredbe je pripravila delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov Ministrstva za šolstvo in šport, Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo in Statističnega urada RS.

*uvajanje KLASIUS-a v uporabo in pričakovane posledice*

Uvajanje KLASIUS-a v uporabo bo potekalo v skladu z dogovorom, ki so ga aprila 2007 sklenili ministrstva za šolstvo, za visoko šolstvo, za delo in SURS. Dogovor opredeljuje naloge na naslednjih ključnih področjih: (i) uvajanje KLASIUS-a v postopke sprejemanja in akreditacije programov izobraževanja in usposabljanja, (ii) v postopke sprejemanja katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti za nacionalne poklicne kvalifikacije, (iii) v vodenje uradnih in drugih administrativnih zbirk podatkov ter v državno statistiko ter (iv) nadaljnji razvoj in dograjevanje KLASIUS-a, vključno z opredelitvijo in stvarnim izvajanjem povezav med KLASIUS-om in morebitnim nacionalnim ogrodjem kvalifikacij.

Osrednja cilja, ki se želita doseči s pripravo, sprejemom, izvajanjem dogovora:

- razviti in zagotoviti možnosti, da bi zmanjšali pretirano pristransko uporabo KLASIUS-a (kodiranje aktivnosti/izidov čim bližje viru njihovega nastanka in ne vsakič znova pri vsakem posameznem uporabniku KLASIUS-a);
- razviti in zagotoviti možnosti za tekoče vzdrževanje in posodabljanje klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja.

*dostopnost na klasifikacijskem strežniku*

SURS bo poskrbel za uvedbo in vzdrževanje KLASIUS-a ter njegovo javno dostopnost na svojih spletnih straneh. Zbirka se bo letno osveževala s podatki iz administrativnih

zbirk podatkov. Le-ta bo tvorila podlago za pripravo podrobnejših kodirnih seznamov in/ali razčlenitev KLASIUS-a (do npr. posamičnih izobraževalnih programov oziroma nazivov izobrazbe). Poleg tega bo proučil tudi možnost izdelave aplikacije. Le-ta bo primarno služila za potrebe anketnih statističnih raziskovanj v okviru SURS-a, sekundarno pa za uporabo pri drugih uporabnikih (Zavod RS za zaposlovanje, kadrovske službe ipd.).

*uvedba v statistična raziskovanja*

Novo klasifikacijo izobraževanja in usposabljanja bo treba uvesti v vsa statistična (vključno s popisom prebivalstva), ki vsebujejo podatke o *raziskovanja* vključenosti oseb oziroma doseženi izobrazbi.

### 5.1.4 Kultura

S statističnimi raziskovanji s področja kulture spremlja državna statistika dejavnost izvajalcev kulturnih dejavnosti na različnih področjih kulture, podatke o zaposlenih, finančne podatke (na letni ravni) in osnovne – strukturne podatke o samih izvajalcih (z večletno periodiko). Že sedaj se kaže potreba po boljšem merjenju socialnega vpliva kulture in vloge sektorja kulture v gospodarstvu, ki temelji na znanju. Zbrani podatki so/bodo podlaga za spremljanje nacionalnih kulturnih politik.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Razbremenjevanje poročevalskih enot**

Za nadaljnje razbremenitve poročevalskih enot in pridobivanje kakovostnih in ustreznih podatkov v čim večji meri iz razpoložljivih centraliziranih evidenc bo v naslednjem srednjeročnem obdobju na nacionalni ravni poudarek na razvoju resornih statistik. Pogoj za njihov razvoj bo ureditev pravnih podlag ter kadrovska in finančna okrepitev »vmesnih organizacij«, ki so pomembne za zbiranje statističnih podatkov.

**Novi vidiki spremljanja kulture**

Razvoj kulture in ustvarjalnosti imata velik pomen pri uresničevanju lizbonskih ciljev. Na ravni držav članic in Skupnosti ni dovolj kvantitavnih evidenc, ki bi omogočile pravilno ovrednotenje gospodarskega prispevka kulture in ustvarjalnega sektorja h gospodarstvu EU-ja. V prihodnje bo zato večji poudarek namenjen spremljanju kulture z gospodarskega in socialnega vidika (spremljanje izdatkov za kulturo, kulturne udeležbe, zaposlenih, kulturnega turizma in kulturne proizvodnje). Poudarek bo tudi na razvoju in uvajanju metodologij EU-ja za merjenje vpliva kulturnih aktivnosti na družbo in ekonomijo.

*uporaba obstoječih virov*

Vir teh podatkov bodo predvsem obstoječi viri SURS-a (npr. SRDAP, strukturne statistike, poslovni register) in ankete gospodinjstev, npr. Anketa o porabi gospodinjstev in Anketa o udeležbi v kulturnih aktivnostih (katere prvo izvajanje je predvideno že v letu 2007 v obliki posebnega modula v okviru Ankete o izobraževanju odraslih), obstoječa raziskovanja s področja statistike kulture,

turizma itd.

### 5.1.5 Varovanje zdravja

Statistični podatki o javnem zdravju so potrebni za razvoj ukrepov na področju javnega zdravja, pa tudi za kazalnike trajnostnega razvoja, strukturne kazalnike, okvirne kazalnike invalidnosti in kazalnike, oblikovane v okviru odprte metode koordinacije v podporo nacionalnim strategijam za razvoj visoko kakovostnega, dostopnega in trajnostnega zdravstvenega varstva in dolgotrajne nege. Prednosti so dane nadaljnjemu razvoju in izvajanju metodologije, zlasti na področjih zdravstvenega stanja (vključno z obolevnostjo in invalidnostjo), dejavnikov zdravja (kot so življenjski slog in okoljski dejavniki), zdravstvenega varstva (vključno z zdravstvenimi odhodki) in vzrokov smrti.

V postopku sprejema je predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statističnih podatkih Skupnosti v zvezi z javnim zdravjem in varnostjo pri delu COM(2007) 46 konč., Bruselj, 7. 2. 2007 in Predlog Zakona o evidencah in gradivu na področju zdravja in zdravstvenega varstva, kjer si IVZ kot pooblaščeni izvajalec programa statističnih raziskovanj prizadeva za pooblastilo za zbiranje podatkov za zagotovitev nacionalnih potreb in za mednarodno poročanje.

| | |
|---|---|
| **Razvoj anketnega zbiranja podatkov** | Izvajale se bodo petletne ankete, s katerimi bodo zagotovljeni podatki o zdravstvenem stanju prebivalstva, o nesrečah in poškodbah (vključno s tistimi, povezanimi z varstvom potrošnikov), o življenjskem slogu in o dostopnosti in zmogljivosti preventivne in kurativne zdravstvene oskrbe. Priprave na izvedbo prve ankete[22] so v teku. |
| **Zmanjšanje obremenitev poročevalskih enot s posodobitvijo rutinskih virov podatkov** | Zmanjšanje obremenitev poročevalskih enot želimo doseči z ureditvijo pravnih podlag, kadrovsko in finančno okrepitvijo IVZ-ja, da bi z razvojem rutinskih virov podatkov na področju zdravja, zdravstvenega varstva in dolgotrajne nege ter vzpostavitvijo centraliziranih zbirk podatkov dosegli naslednje cilje:<br>• fleksibilnost v odzivanju na anticipirane potrebe na področju zdravstvene statistike in podlag za zdravstveno politiko;<br>• Ustreznost statistik za področje javnega zdravja z racionalizacijo zbiranja s poenotenjem metodologije, informatizacijo in uporabo administrativnih virov na področju Spremljanja zdravstvenih obravnav, Nacionalnega perinatalnega informacijskega sistema, Evidence o zdravju delovno aktivne populacije, poškodbah pri delu in poklicnih boleznih ter zdravstveno opravičene odsotnosti z dela, Evidence umrlih oseb, Evidence gibanja zdravstvenih delavcev in mreže zdravstvenih zavodov ter statističnih poročil o delu izvajalcev zdravstvene dejavnosti;<br>• povečanje sodelovanja z dajalci podatkov. Zagotavljanje uporabniku prijazne statistike na področju javnega zdravja. |

| | |
|---|---|
| **Vzroki smrti** | Statistični podatki zajemajo podrobnosti v zvezi s pokojnikom, regijo, podrobnosti glede smrti, vključno z glavnim vzrokom smrti. V namen razbremenjevanja enot poročanja je v razvoju elektronsko poročanje. |
| **Poškodbe pri delu in poklicne bolezni** | Vsebinsko prenovljeni podatki vključujejo podrobnosti v zvezi s poškodovano osebo, delodajalcem, značilnosti delovnega okolja, vključno z zaporedjem dogodkov in okoliščin nezgode, ki so usmerjeni v vzroke, ki jih je možno preprečevati.<br>Mednarodno primerljivost zagotavlja zbiranje podatkov na podlagi vprašalnika ESAW[23] , ki mu bo za nacionalne potrebe dodan podatek o obravnavi v zdravstvenem sistemu.<br>Podatki, ki se morajo zagotavljati na področju poklicnih bolezni, zajemajo podrobnosti v zvezi z obolelimi in umrlimi zaradi potrjenih poklicnih bolezni, značilnosti podjetja in delovnega mesta ter izpostavljenosti, ki je povzročila škodo na zdravju. Slovensko metodologijo bomo naslonili na EODS[11] .<br>Kakovostne statistične podatke o poklicnih boleznih v Sloveniji bo mogoče pridobiti po uveljavitvi sprememb v postopku verifikacije poklicnih bolezni, ki bodo zmanjšali nasprotja interesov, ki nastajajo v odnosu medicine dela do delodajalcev in delavcev.<br>SURS bo skupaj z IVZ-jem skušal motivirati MZ in MDDSZ za spremembo tistega dela zakonodaje, ki ovira odkrivanje in priznavanje pravic iz naslova poklicne bolezni. |
| **Zdravstveni računi** | Potreba po statističnih podatkih o izdatkih in financiranju zdravstvenega varstva se stopnjuje. SURS bo s strokovnjaki IVZ-ja in UMAR-ja nadaljeval delo pri razvoju sistema zdravstvenih računov z implementacijo metodologije SHA[12] . |

### 5.1.6 Življenjska raven in socialna zaščita

Življenjska raven je raven zadovoljitve potreb prebivalstva s pretokom dobrin in storitev. S pojmom označujemo dosežene življenjske pogoje, merjene na agregatni ali na individualni ravni. V okviru življenjske ravni državna statistika zbira in prikazuje podatke z različnih vidikov, kot so npr. potrošnja gospodinjstev, dohodki, stanovanjski pogoji, zdravje ipd.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

| | |
|---|---|
| **Nadaljnji razvoj in diseminacija Ankete o življenjskih pogojih** | Podatke o življenjski ravni in socialni zaščiti bo v prihodnje državna statistika v glavnem pridobila z izvajanjem Ankete o življenjskih pogojih (EU SILC – njenglavni namen je izračun kazalnikov socialne povezanosti ter spremljanje življenjskih pogojev in ugotavljanje sprememb) ter z izvajanjem Evropskega sistema integrirane statistike socialne zaščite (ESSPROS). Namen letnega raziskovanja o življenjskih pogojih (EU SILC) je ugotoviti, v kakšnih |

življenjskih pogojih bivajo osebe v gospodinjstvih in izbrani posamezniki, kako se vključujejo v družbo in kateri dejavniki vplivajo na njihovo večjo ali manjšo socialno vključenost. Razvoj EU SILC-a bo zagotavljal longitudinalne podatke ter diseminacijo rezultatov in uveljavitev bruto koncepta dohodka.

**Anketa o porabi v gospodinjstvih**

Anketo o porabi v gospodinjstvih izvaja SURS od leta 1984. Zadnja metodološka prenova ankete je bila opravljena leta 1997. Do leta 2012 bo SURS proučil možnosti tehnične prenove ankete in preveril metodološke pristope ter analiziral potrebe in možnosti povečave vzorca. Banka Slovenije bo zaradi potreb v okviru ESCB proučevala možnosti razvoja anketiranja prebivalstva, tudi v sodelovanju s SURS-om.

*sistem integrirane statistike socialne zaščite*

Vir podatkov o izdatkih in virih financiranja programov socialne zaščite je izvajanje sistema integrirane statistike socialne zaščite (ESSPROS). Vanj so zajete javne in zasebne institucije, ki gospodinjstvom ali posameznikom lajšajo breme določenih tveganj brez sočasne zagotovitve enakovrednega nadomestila ali povračila in niso rezultat individualnih aranžmajev.

EU SILC in ESSPROS sta temelj tudi za kazalnike socialne povezanosti, sprejete v Laekenu, ter za pokojninske kazalnike. S tem v povezavi poteka metoda odprte koordinacije (OMC). Nadaljeval se bo razvoj kazalnikov socialne vključenosti, s posebnim poudarkom na revščini otrok. Prav tako pa bo pozornost dana tudi razvoju kazalnikov in poskusnim izračunom spremljanja spodbudnosti oziroma nespodbudnosti socialnega sistema za lastno aktivnost in večje dohodke.

**Razvoj evropskega sistema socialnih statističnih anketnih modulov**

Predviden je razvoj novega raziskovanja (E4SM) t. i. evropski sistem socialnih statističnih anketnih modulov, ki bo okrepil statistično infrastrukturo. To bo nov, fleksibilen sistem, ki bo izboljšal pravočasnost in odzivnost pri zagotavljanju podatkov. Njegov cilj je razviti okvir socialnih anketnih modulov, ki bodo pomenili racionalizacijo na področju anket, hkrati pa povečati fleksibilnost za hiter odziv na kratkoročne, nove potrebe uporabnikov – pretežno -generalnih direktoratov v okviru Evropske komisije. Sistem bo praviloma temeljil na kratkoročnih in dolgoročnih modulih, pokrival pa naj bi različna področja (izobraževanje odraslih, zdravje, informacijsko tehnologijo, osnovni nabor socialnih spremenljivk ipd.).

**Statistika stanovanj**

Vlada Republike Slovenije je na 81. redni seji 6. 7. 2006 sprejela Program razgrnitve podatkov o stavbah in delih stavb, ki predstavlja začetek dejanskega izvajanja Popisa nepremičnin. Nosilec projekta je Geodetska uprava Republike Slovenije. Popis nepremičnin zajema pridobivanje podatkov o stavbah in delih stavb in razgrnitev teh podatkov. Osnovni cilj popisa nepremičnin je Register

nepremičnin, dokončno bo vzpostavljen Kataster stavb, Register prebivalstva pa bo dopolnjen s številkami stanovanj – stalnih in začasnih prebivališč. Rezultati in cilji, doseženi s popisom nepremičnin, bodo vplivali na način uresničevanja večjega števila nalog SURS-a, povezanih s spremljanjem statistike nepremičnin, še posebej pa na način izvajanja prihodnjih popisov prebivalstva in stanovanj.

Register nepremičnin bo na področju statistike omogočil opustitev dragih klasičnih popisov prebivalstva. Hkrati bo predstavljal osnovo za učinkovito stanovanjsko statistiko. Številka stanovanja bo postala del naslova oseb in bo povezala stanovanje s prebivalci ter omogočala analizo stanovanjskih pogojev v povezavi z socialno-ekonomskim ozadjem.

Pravočasna vzpostavitev Registra nepremičnin je za SURS pomembna za racionalno izvajanje stanovanjskih statistik, predvsem pa za pripravo in izvedbo popisa prebivalstva in stanovanj v letu 2011, ki bi bil izveden na registrski način. Če Register nepremičnin ne bo vzpostavljen pravočasno, tega cilja, določenega tudi v okviru socialnih reform, ne bo mogoče doseči. V letu 2007 mora biti znana odločitev glede možnosti uporabe Registra nepremičnin, saj bo moral SURS v nasprotnem primeru začeti priprave na klasičen popis stanovanj. To bi imelo dve veliki posledici: (i) klasični popis je zelo drag (precejšnja obremenitev za državni proračun) in (ii) velika obremenitev prebivalstva v kratkem času po Popisu nepremičnin.
Bistven element ureditve nepremičninske evidence ni samo v njeni vzpostavitvi, ampak predvsem v njenem kakovostnem in rednem vzdrževanju, brez česar baza podatkov ne bo zaživela in izpolnila svojega namena, določenega tudi z Zakonom o evidentiranju nepremičnin.

### 5.1.7 Varstvo potrošnikov

Področje varstva potrošnikov se deli na potrošniške zadeve in varnost hrane. Za slednjo je pomembno zagotavljanje učinkovitega nadzora nad celotno verigo (od vil do vilic), vključno z zakonskimi standardi za okolje in dobro počutje živali.

**Varna/zdrava hrana**

Podatke o ekološki pridelavi in predelavi ter trženju kmetijskih pridelkov oziroma živil, ekološki živinoreji, njihovem uvozu in izvozu, kontrolnih organizacijah in certificiranju, živil z zaščiteno označbo porekla, živil z zaščiteno geografsko označbo, ima Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Za podatke o gensko spremenjenih organizmih je odgovorno Ministrstvo za okolje. Ministrstvo za zdravje je zainteresirano za podatke o zdravi prehrani. Delo SURS-a bo usmerjeno v tesnejše medinstitucionalno sodelovanje (tudi prek statističnega sosveta za zdravje) zaradi spremljanja vsebine in

kakovosti podatkov ter dostopa teh podatkov za uporabnike na enem mestu.

### 5.1.8 Kriminaliteta

Statistični podatki s področja kriminalitete so namenjeni podpori politiki/strategijam za preprečevanje in zatiranje kriminalitete na nacionalni in mednarodni ravni.

V okviru statistike pravosodja izkazuje državna statistika podatke o kaznivih dejanjih oz. njihovih storilcih, registriranih v okviru dejavnosti tožilstev in sodišč. Gre za podatke o številu ovadenih, obtoženih obsojenih oseb po različnih spremenljivkah (spol, starost, izobrazba), o trajanju pripora, trajanju postopkov, izrečenih kaznih. Del podatkov s področja statistike kriminalitete na nacionalni ravni zbirajo poleg SURS-a tudi druge institucije (npr. Policija v okviru MNZ – podatke o registrirani kriminaliteti; Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij v okviru Ministrstva za pravosodje – podatke o zaporih oz. zaporniški populaciji). Anketa o žrtvah kriminala, ki je usklajena z mednarodno anketo (ICVS), izkazuje podatke o izkušnjah žrtev kriminalitete, o prijavljanju kaznivih dejanj policiji, o zadovoljstvu z delom policije, občutku varnosti ipd.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Razvoj sistema primerljivih statistik**

V skladu z usmeritvami EU in Akcijskim načrtom za obdobje 2006–2010[24] se bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju nadaljevale aktivnosti, povezane z razvojem sistema primerljivih statistik kriminala, kazenskega pravosodja in viktimizacije. Poudarek bo na razvoju oz. izboljšanju metodologije spremljanja podatkov (in metapodatkov), in sicer podatkov, ki temeljijo na administrativnih evidencah policije, tožilstev, sodišč in zaporov (v sodelovanju z nosilci teh evidenc), in podatkov na podlagi viktimološke ankete. V okviru Eurostata bo pripravljen evropski modul vprašanj o viktimizaciji, katerega testiranje bo potekalo konec leta 2007 oziroma v začetku leta 2008, medtem ko je izvedba glavne ankete v skladu z načrti na ravni EU-ja predvidena v letu 2008 oz. 2009.

**Priprava enotne metodologije evidentiranja kriminalitete**

V okviru zastavljenih ciljev Nacionalne strategije preprečevanja in zatiranja kriminalitete, sprejete v letu 2006, bo potekala priprava enotne metodologije evidentiranja kriminalitete od odkritja do pravnomočne sodbe in povezava evidenc policije, tožilstev, sodišč, zaporov in Ministrstva za pravosodje. Pri pripravi metodologije bo treba upoštevati tudi vidik mednarodne primerljivosti evidenc. Projekt se začenja leta 2007 in bo zaključen do konca leta 2009. Vodilo ga bo Ministrstvo za javno upravo, v njem pa bo sodeloval tudi SURS.

### 5.1.9 Socialna baza podatkov

**Namen projekta**

Namen projekta Podatkovna baza socialnih statistik (PBSS), ki je potekal na SURS-u, je vzpostavitev

povezljivih baz statističnih podatkov. Rezultati projekta bodo implementirani v letu 2008.

*prenovitev procesa zbiranja in analize podatkov*

Z vzpostavitvijo baze bo omogočeno učinkovito in racionalnejše izvajanje rednih nalog in zadovoljevanje analitičnih potreb uporabnikov. Pričakovani rezultat baze je možnost povezovanja administrativnih in različnih statističnih virov, ki bo zajel vse faze statističnega procesa. Baza bo omogočila povezovanje v funkcionalno in učinkovito proizvodnjo podatkov na področju socialnih statistik.

*nadaljnje zmanjševanje administrativnih ovir*

PBSS bo postavil okvirje za poznejše izvajanje velikih anket in popisov, vzorčenje posebnih skupin prebivalstva in analize. S podatkovno bazo bo SURS-u omogočeno kakovostno povezovanje podatkov, ki se nanašajo na socialno sliko prebivalstva Slovenije, pravočasno zagotavljanje podatkov za nacionalne potrebe in potrebe EU-ja. Baza bo imela veliko uporabnost za vse ankete gospodinjstev in oseb, ki jih izvaja SURS, bistven vpliv pa bo imela tudi na zmanjšanje obremenitve dajalcev podatkov.

## 5.2 MAKROEKONOMSKE STATISTIKE

***Pregled prednostnih aktivnosti glede na posamezno področje:***

| | |
|---|---|
| **Nacionalni računi** | 1. Izvajanje programa pošiljanja podatkov, ki ga opredeljuje zakonodaja EU-ja<br>2. Zagotavljanje kakovostnih ocen nacionalnih računov, ki so pripravljene v skladu z zakonodajo EU-ja in mednarodnimi standardi s posebnim poudarkom na bruto nacionalnem dohodku<br>3. Odpravljanje razlik med nefinančnimi in finančnimi institucionalnimi sektorskimi računi ter njihov nadaljnji razvoj<br>4. Priprava prehoda na spremenjen sistem nacionalnega računovodstva |
| **Cene** | 1. Uvajanje novih metod korekcije cen in sodoben pristop pri njihovem spremljanju<br>2. Spremljanje cen storitev pri proizvajalcih<br>3. Cene nepremičnin |
| **Menjava blaga** | 1. Prilagajanje pravnim in metodološkim spremembam |
| **Plačilna bilanca in druge statistike ekonomskih odnosov s tujino.** | 1. Prilagajanje sistema poročanja spremembam v evropski zakonodaji<br>2. Posodobitev sistema neposrednega poročanja<br>3. Razvoj statistike menjave storitev |

| | |
|---|---|
| **Statistika monetarnih, finančnih institucij in trgov** | 1. Razširitev na statistike nedenarnih finančnih institucij in plačilnih sistemov<br>2. Integralna poročanja statistike z zahtevami nadzora finančnih institucij in<br>3. Postopni nadaljnji razvoj Posredno merjenih storitev finančnega posredništva trgov (Financial intermediation services indirectly measured, FISIM) v Banki Slovenije |

### 5.2.1 Nacionalni računi

Nacionalni računi zagotavljajo obširne, izčrpne in skladne podatke o strukturi gospodarstva, njegovem razvoju v času in primerjavah z drugimi gospodarstvi. Uporabljajo se za tri glavne namene, in sicer: (i) spremljanje delovanja gospodarstva, (ii) makroekonomske analize ter (iii) oblikovanje politik in odločanje.

Za EU in države članice so podatki nacionalnih računov glavna osnova pri oblikovanju in nadziranju njihovih ekonomskih, monetarnih in socialnih politik. Prav tako so pomembni za izvajanje nekaterih posebnih nalog: za določitev lastnih virov EU-ja (vira na osnovi bruto nacionalnega dohodka in davka na dodano vrednost), za nadzor in vodenje evropske denarne politike (primanjkljaj in dolg sektorja država kot konvergenčni merili za Ekonomsko in monetarno unijo sta opredeljena na osnovi podatkov nacionalnih računov) in za podeljevanje denarnih pomoči regijam EU-ja. Zaradi teh specifičnih vrst uporabe morajo biti podatki nacionalnih računov med državami članicami primerljivi in pripravljeni v skladu z določili Evropskega sistema nacionalnih računov iz leta 1995 (ESR 1995).

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

| | |
|---|---|
| **Izvajanje programa pošiljanja podatkov** | Nabor podatkov nacionalnih računov, ki jih morajo zagotavljati države članice EU-ja, je opredeljen v številnih zakonodajnih dokumentih. Najpomembnejša je Uredba Sveta (ES) št. 2223/96 o nacionalnih in regionalnih računih v Skupnosti, ki določa večino poročevalskih zahtev. Poleg te se zlasti za področje četrtletnih podatkov o sektorju država in četrtletnih institucionalnih sektorskih računov uporabljajo določila nekaterih drugih uredb. Surs zagotavlja večino podatkov, ki jih zahtevajo omenjene uredbe, na nekaterih področjih pa agregati še niso na voljo ali pa so na voljo za krajša časovna obdobja (letni institucionalni sektorski računi, stanje osnovnih sredstev, inputi dela v delovnih urah kot podalga za merjenje produktivnosti itd.) . Poleg tega bo spremenjena uredba 2223/96 zahtevala še dodatne in podrobnejše podatke, ki bodo morali biti zagotovljeni v krajših časovnih rokih. Delo bo usmerjeno v zagotavljanje celotnega nabora podatkov v predvidenih časovnih rokih. Dodatno bo SURS razvijal metodologije ocenjevanja makroekonomskih podatkov, ki jih zakonodaja EU ne zahteva, so pa pomembni za nacionalne potrebe (npr. izdatki sektorja država po namenih na drugi ravni klasifikacije, turistični satelitski računi). |
| **Zagotavljanje kakovostnih** | Administrativna uporaba podatkov nacionalnih računov v |

**ocen nacionalnih računov**

EU-ju zahteva primerljivost med državami članicami in skladnost z določili ESR 1995. To še zlasti velja za bruto nacionalni dohodek, na osnovi katerega je določen večinski del prispevka države članice v proračun EU-ja. SURS je v zadnjih desetih letih s številnimi revizijami izboljševal skladnost ocene bruto domačega proizvoda in bruto nacionalnega dohodka z ESR 1995, tako da so ocene v največji meri skladne z mednarodnimi standardi. Metodologija ocenjevanja bruto nacionalnega dohodka je opisana v dokumentu, na osnovi katerega bo Eurostat ocenil skladnost. Glavnina aktivnosti bo tako osredotočena v zagotavljanje kakovostnih podatkov, skladnih z ESR 1995, in v čim hitrejšo odpravo morebitnih neskladij. V tem okviru bo SURS pozornost posvetil tudi opisu metodologij ocenjevanja agregatov nacionalnih računov.

**Odpravljanje razlik med nefinančnimi in finančnimi institucionalnimi sektorskimi računi ter njihov nadaljnji razvoj**

SURS in BS si bosta prizadevala za uskladitev institucionalnih sektorskih nefinančnih računov, finančnih računov in plačilne bilance na letni ravni. Na področju četrtletnih institucionalnih sektorskih računov bodo SURS, BS in MF pripravili finančne račune za sektor države za obdobje od prvega četrtletja 1999 do četrtega četrtletja 2003, SURS, BS in AJPES pa pripravili študijo izvedljivosti za razvoj skladnih četrtletnih institucionalnih sektorskih računov.

**Priprava prehoda na spremenjen sistem nacionalnega računovodstva**

Sistem nacionalnih računov je statistični sistem, ki se spreminja in prilagaja razvoju gospodarstva. Sedanji sistem, ki se uporablja v mednarodnem merilu, je iz leta 1993, njegova evropska različica pa iz leta 1995. Sistem nacionalnih računov iz leta 1993 se trenutno spreminja v večjem obsegu, veljati pa naj bi po predvidevanjih začel leta 2008. Spremenjeni evropski sistem bo začel veljati nekaj let kasneje, obvezen pa bo predvidoma postal okrog 2012/2014. Sodelovanje in aktivno spremljanje procesa revizije bo olajšalo prehod na novi sistem, ki bo uvedel številne metodološke spremembe.

Vse naštete aktivnosti se bodo kontinuirano odvijale v obdobju 2008–2012. Za njihovo uspešno izvajanje bo ključnega pomena značilnost slovenskega statističnega sistema, ki daje poudarek administrativnostatističnim podatkovnim virom, in njegova registrska usmerjenost, za doseganje ciljev pa bo pomembna tudi stalna razpoložljivost obstoječih podatkovnih virov. Za izvajanje nalog na področju makroekonomskih statistik bo tudi v srednjeročnem obdobju 2008–2012 zelo pomembno sodelovanje med SURS-om, MF-om in Banko Slovenije, predvsem zaradi uskladitve odgovornosti in aktivnosti iz naslova statističnih nalog EU-ja in EMU-ja. Sodelovanje je določeno z dogovorom med institucijami, dopolnjenim v letu 2007.

### 5.2.2 Cene

Spremljanje gibanja cen izbranih proizvodov in storitev ter s tem merjenje inflacijskih pritiskov v različnih fazah proizvodnje, tj. pri proizvajalcih, potrošnikih kot tudi na različnem geografskem prostoru, tj. doma, v tujini ter izdelava mednarodnih primerjav s pomočjo različnih indeksov cen so najpomembnejše naloge, ki opredeljujejo aktivnosti na področju statistike cen.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Uvajanje novih metod popravka cen in sodoben pristop pri njihovem spremljanju**

Zagotavljanje cenovne stabilnosti in vodenje ustrezne finančne in ekonomske politike ne le na območju ene države, pač pa tudi širše, je postalo za vsako razvito, tržno gospodarstvo tako pomembno, da so države svoje sile usmerile v razvoj kakovostnih statističnih instrumentov, ki naj bi temeljili na primerljivih in zanesljivih osnovah. Rezultat večletnega dela, ki pa še ni končano, je bila tako priprava in razvoj harmoniziraega indeksa cen življenjskih potrebščin (HICŽP), ki poleg nacionalnega indeksa cen življenjskih potrebščin (ICŽP) predstavlja enega glavnih instrumentov za merjenje inflacije na strani potrošnikov. Na strani proizvajalcev pa je bilo to delo usmerjeno v pripravo različnih vrst indeksov cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih (ICIPP). V prihodnjih letih bo za zagotavljanje in izboljševanje kakovosti omenjenih indeksov del časa in energije posvečen tudi uvajanju novih metod korekcije cen zaradi sprememb v kakovosti, upoštevaje pri tem tudi že sprejeta priporočila in standarde za nekatere skupine proizvodov (npr. za avtomobile, oblačila in obutev, tehnične proizvode) kot tudi novih, sodobnih pristopov pri spremljanju cen (npr. uporaba administrativnih virov in postopen prehod na elektronsko poročanje).

**Spremljanje cen storitev pri proizvajalcih**

Spremljanje cen storitev pri proizvajalcih je prav tako ena od razvojnih nalog, ki naj bi bila z objavo indeksov cen za izbrane vrste storitev uresničena do 2010. Zahteve po spremljanju izbranih vrst storitev so opredeljene v Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1158/05 o spremembah Uredbe Sveta (ES) št. 1165/98 o kratkoročnih statističnih kazalnikih. Potrebe so se pojavile predvsem zaradi pomanjkljivih informacij o gibanju cen v storitveni dejavnosti kot tudi zaradi naraščanja njihove pomembnosti v zadnjih letih. Informacije o cenah storitev namreč sodijo med kratkoročne ekonomske kazalnike, ki so tudi vir za izračun drugih statističnih kazalnikov in jih finančni sektor potrebuje za določanje ustreznih instrumentov v monetarni politiki. Spremljanje cen storitev je z izvedbenega vidika precej zahtevno, saj se kompleksnost pojavi zaradi njihove unikatnosti in dinamičnosti ter tudi težavnosti pridobivanja potrebnih informacij. Vse to bo tudi v prihodnje zahtevalo nenehno prilagajanje metodologije kot tudi načine spremljanja.

SURS bo tako moral v tem obdobju zagotoviti informacije o dinamiki cen za najpomembnejše storitvene dejavnosti v skladu z omenjeno uredbo. Da bi pridobili čimbolj kakovostne podatke za potrebe uteževanja, mora SURS

povečati intenzivnost medsebojnega sodelovanja poročevalskih enot in posameznih združenj z njim. Pri že vzpostavljenih raziskavah se bo moral v smislu vključevanja in izločanja tipičnih oz. netipičnih storitev nenehno prilagajati razvojnim spremembam v dejavnostih. Prav tako bo po potrebi vključil nova raziskovanja, v tem obdobju pa se pričakuje tudi začetek objavljanja podatkov za že vzpostavljena raziskovanja.

**Cene nepremičnin**

Cene nepremičnin, zlasti cene stanovanj ter dogajanje na trgu nepremičnin postaja vse pomembnejše tako v svetu kot tudi pri nas. Spremljanje gibanja cen različnih vrst nepremičnin z računanjem ustreznih indeksov cen je zato ena prednostnih nalog ne le slovenske državne statistike, pač pa tudi številnih drugih držav in mednarodnih ustanov v naslednjih letih, saj gre za enega ključnih virov informacij pri oblikovanju denarne politike posamezne države in s tem za ocenjevanje njene finančne stabilnosti ter za splošne gospodarske analize in vodenje ustrezne stanovanjske politike. V začetku obdobja veljavnosti programa je predvideno objavljanje indeksov cen za obstoječa stanovanja in zemljišča ter za nova stanovanja poleg še dveh drugih indeksov cen (transakcijskih stroškov in velikih popravil ter renovacij). V začetni fazi gre za pripravo samostojnih indeksov. V tem obdobju pa lahko pričakujemo tudi razpravo in proučitev možnosti o morebitni vključitvi teh indeksov (v celoti ali delno) v ICŽP.

*proučitev razpoložljivosti in različnih virov podatkov in različnih virov podatkov in metodologije*

Proučitev razpoložljivosti in različnih virov podatkov, proučitev obstoječe metodologije in smernic glede spremljanja cen različnih vrst nepremičnin, oblikovanje statistične metodologije in postopkov za zbiranje podatkov ter računanje ustreznih indeksov cen nepremičnin je naloga, ki se je začela izvajati v letu 2006 in bo tudi v prihodnjih letih ena glavnih prednosti na področju statistike cen.

**Paritete kupne moči**

SURS bo poleg rednih cikličnih nalog nadaljeval tudi delo na projektu Vodja skupine za balkanske države (Albanija, Srbija in Črna gora, Bosna in Hercegovina) v primerjavi PKM. Vodja skupine držav pripravlja metodološka navodila ter liste izdelkov in storitev končne potrošnje prebivalstva, izvaja funkcije kontrole zbranih cen ter izračunava PKM in validacije rezultatov. V letu 2008 bo predvidoma začela veljati tudi nova uredba, ki je v postopku sprejemanja in bo za to področje uveljavila nove naloge.

### 5.2.3 Menjava blaga

Statistika zunanje trgovine spremlja gibanja v blagovni menjavi s tujino. Od vstopa Slovenije v EU je statistika zunanje trgovine sestavljena iz t. i. Extrastata (statistika blagovne menjave z državami nečlanicami EU-ja, vir podatkov so carinske deklaracije) in t. i. Intrastata (statistika blagovne menjave med državami članicami EU-ja, vir podatkov je statistični obrazec). Zunanjetrgovinski statistični podatki so pomemben kazalnik gospodarske

uspešnosti. Uporabljajo se v podporo vodenju nacionalne in evropske gospodarske ter evropske zunanjetrgovinske in monetarne politike, za tržne in druge analize in kot input za druge statistike (plačilna bilanca, nacionalni računi).

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Prilagajanje pravnim in metodološkim spremembam**

*Extrastat*

Na področju statistike zunanje trgovine se bo v srednjeročnem obdobju 2008– 2012 evropska statistična zakonodaja za Extrastat prilagajala načrtovanim spremembam Carinskega zakonika EU, ki bodo omogočale in podpirale t. i. centralizirano carinjenje blaga in uporabo enotnih evropskih dovoljenj za poenostavljene carinske postopke. To bo povzročilo delno izgubo nacionalne suverenosti pri izvajanju Extrastata, saj se bodo carinske deklaracije za uvoz in izvoz blaga domačih gospodarskih subjektov lahko vlagale v katerikoli državi članici EU-ja. Revidirana evropska uredba za Extrastat bo poslana v postopek usklajevanja in sprejemanja v Svet EU in v Evropski parlament predvidoma konec leta 2007 oz. v začetku leta 2008, veljati pa naj bi začela 1. 1. 2009. Kdaj se bo začela dejansko uporabljati, je odvisno od uveljavitve sprememb carinskega zakonika EU-ja in od pripravljenosti in sposobnosti držav članic, da prilagodijo svoje carinske in statistične informacijske sisteme

*Intrastat*

Vzporedno se bo prilagajal tudi Intrastat, ki je zaradi svoje kompleksnosti, obsežnosti, bremena za poročevalske enote in visokih stroškov že od svojega nastanka (1993) predmet številnih kritik. V skladu s smernicami EK in Eurostata kot institucije, odgovorne za evropsko statistiko, o nadaljnjih poenostavitvah statistike in zmanjšanju administrativnih bremen, naj bi se sistem Intrastat občutno poenostavil in razbremenil tako poročevalske enote kot nacionalne statistične urade. Vendar kaže, da predlog o uvedbi spremljanja samo enega toka blaga (predvidoma odprem), ki je pred leti že enkrat propadel (t. i. projekt SLIM), vsaj kratkoročno ni uresničljiv. Podatki o blagovni menjavi med državami članicami EUja in še posebej o blagovni menjavi znotraj evrskega območja so eni ključnih statističnih kazalnikov za spremljanje in izvajanje evropske gospodarske in monetarne politike, zato se predvsem ECB ne more in ne želi odreči kakovostnim in pravočasnim zunanjetrgovinskim statističnim podatkom. Poenostavitve se bodo zato predvidoma uvajale postopoma, na podlagi podrobnih predhodnih analiz o njihovih učinkih na kakovost in pravočasnost podatkov, obremenitev poročevalskih enot in stroške statističnega raziskovanja, in bodo tako vsaj v začetnem obdobju usmerjene v uporabo že znanih in preizkušenih statističnih orodij (uravnavanje statističnega praga za poročanje, morebitno ukinjanje nekaterih podatkov na obrazcu za Intrastat, poenostavljanje Kombinirane nomenklature, izboljšanje metod ocenjevanja podatkov, poenotenje pristopov k zaščiti podatkov ipd.). Eurostat je razpisal vrsto projektov za poenostavitev

Intrastata, da bi zmanjšal administrativna bremena in stroške poročanja za poročevalske enote. Te aktivnosti pa bodo strokovno in finančno podprte predvsem z novo direktivo MEETS, ki bo predvidoma sprejeta v začetku leta 2008. SURS že aktivno sodeluje v nekaterih projektih in je v prvi polovici leta 2006 izvedel anketiranje pomembnejših poročevalskih enot za Intrastat o obremenitvah in stroških poročanja. SURS načrtuje tudi sodelovanje v projektih, razpisanih v okviru direktive MEETS.

### 5.2.4 Plačilna bilanca in druge statistike ekonomskih odnosov s tujino

Statistike: plačilne bilance, menjave storitev, bilance stanja mednarodnih naložb, neposrednih naložb, zunanjega dolga itd predstavljajo pomembne makroekonomske kazalnike ekonomskih odnosov Slovenije s tujino in nacionalne inpute v agregate EU in EMU.

V statistikah mednarodnih ekonomskih odnosov se bo v srednjeročnem obdobju 2008-2012 nadaljeval postopen prehod od posrednih podatkovnih virov iz plačilnega prometa na neposredno poročanje.

Zaradi izločanja posrednega poročanja za plačilno bilanco iz čezmejnega plačilnega prometa ob uvajanju enotnega sistema plačilnega prometa (Single Euro Payments Area, SEPA) je predviden popoln prehod na zahtevnejše zbiranje podatkov neposrednega poročanja. To pomeni prehod na večje število uporabljenih virov, ocenjevanje, vodenje vzorcev itd. V tem okviru se bodo nadaljevala prizadevanja za zmanjšanje bremena poročevalcev. Nadaljevale se bodo tudi analize možne uporabe mikropodatkov.

V statistiki potovanj (v okviru statistike storitev tekočega računa plačilne bilance) se bo v skladu z dogovorom med institucijama nadaljevalo sodelovanje SURS-a z Banko Slovenije.

Sistem neposrednega poročanja za potrebe statistik ekonomskih odnosov s tujino bo v srednjeročnem obdobju posodobljen na Webovo aplikacijo.

### 5.2.5 Statistika monetarnih, finančnih institucij in trgov

Statistika monetarnih, finančnih institucij in trgov je organizirana pod okriljem ESCB-ja kot osnovna podpora monetarni analizi in politiki evrskega območja.

Statistika monetarnih institucij je opredeljena z uredbama ECB/2001/13 in ECB/2001/18, obema iz leta 2001, ki bosta v letu 2008 dopolnjeni. Ker bo v skladu s tem ECB podatke iz dopolnjenega poročanja zahtevala v letu 2009, bo potrebna ustrezna dopolnitev poročanja monetarnih finančnih institucij (MFI) v letu 2008. Navedena dopolnitev poročanja MFI bo v letih 2008 in 2009 skupaj z ostalimi potrebami statistike ter nadzora bančnega poslovanja vključena v enotni sistem poročanja MFI, ki se postopno izgrajuje.

Poleg tega se v ESCB-ju razvijata metodološka in pravna podlaga za zbiranje podatkov nedenarnih finančnih institucij, sektorjev S.123, S.124 in S.125. Na podlagi v letu 2007 sprejetih uredb ECB-ja bodo v letu 2008 zahtevani podatki novega poročila investicijskih skladov, čemur bodo postopno sledile zahteve po podatkih ostalih subjektov finančnih sektorjev.

Banka Slovenije bo v srednjeročnem obdobju 2008–20012 postopno razvila izračun posredno merjenih storitev finančnega posredništva Financial intermediation services indirectly measured, FISIM) v celotnem finančnem sektorju.

## 5.3 POSLOVNE STATISTIKE

***Pregled prednostnih aktivnosti glede na posamezno področje:***

| | |
|---|---|
| **Poslovne kratkoročne in letne statistike** | 1. Izboljšava mednarodne primerljivosti kratkoročnih kazalnikov<br>2. Izboljšava kakovosti kazalnikov in razbremenjevanje poročevalskih enot<br>3. Uvajanje revidirane klasifikacije dejavnosti – SKD 2008 |
| **Strukturna statistika podjetij** | 1. Razvoj kazalnikov globalizacije |
| **Statistični poslovni register** | 1. Tehnološka in vsebinska prenova statističnega poslovnega registra<br>2. Sodelovanje pri vzdrževanju kakovosti administrativnega poslovnega registra – uvajanje SKD 2008<br>3. Komunikacija s poročevalskimi enotami – uporaba storitev drugih institucij |
| **Transport** | 1. Merjenje obsega prometa ter razvoj modalnih, strukturnih, regionalnih in okoljskih kazalnikov<br>2. Poenostavitve in racionalizacija zbiranja podatkov v skladu s spremembami zakonodaje |
| **Turizem** | 1. Večje usmeritve v celostni pristop spremljanja turizma<br>2. Spremembe evropske zakonodaje |
| **Energetika in surovine** | 1. Razbremenjevanje poročevalskih enot<br>2. Izračunavanje kazalnikov trajnostnega razvoja |

### 5.3.1 Poslovne kratkoročne in letne statistike

Kratkoročne statistike so namenjene spremljanju ekonomskega cikla znotraj Slovenije in EU-ja, torej spremljanju gibanja različnih kazalnikov, kot so npr. prihodek od prodaje, nova naročila, zaposlenost, proizvajalčeve cene ipd. Na ravni EU velja za to področje Uredba št. 1165/98[25] . Kratkoročne statistike zajemajo štiri področja: industrijo, gradbeništvo, trgovino in različne druge storitvene dejavnosti. V preteklem srednjeročnem obdobju je SURS težil k doseganju kar največje usklajenosti z določili Uredbe, kar je bilo v dobršni meri doseženo, ali pa bo v letu 2009 (sprememba baznega leta). Nadaljnji razvoj poslovnih statistik in statistike zunanje trgovine bo podprl Eurostat tudi z novo Direktivo o posodobitvi evropske statistike podjetij in statistike zunanje trgovine (t. i. direktiva MEETS), katere glavni cilji so: razviti neko ciljno skupino novih kazalnikov in preveriti prednosti, usmeriti razvoj statistik, vezanih na podjetja, uvesti učinkovitejše načine zbiranja podatkov ter

posodobiti in poenostaviti sistem Intrastat (statistiko blagovne menjave med državami članicami EU-ja).

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Izboljšava mednarodne primerljivosti kratkoročnih kazalnikov**

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo delo usmerjeno k harmonizaciji kazalnikov, ki so bili sprejeti z dodatkom k zgoraj navedeni uredbi[26] iz leta 2005 in so večinoma s področja različnih cen (uvozne cene, proizvajalčeve cene storitev). Glede na vse večji pomen storitvenih dejavnosti Eurostat napoveduje sprejetje novega dodatka k uredbi, ki bo predvidoma sprejeta proti koncu 2012 in naj bi določala spremljanje indeksa storitvene proizvodnje. Na področju gradbeništva se sredi leta 2008 načrtuje sprejem odločitve, ali sedanje spremljanje gradbenih stroškov (materialni stroški in stroški dela) nadomestiti s kazalnikom proizvajalčeve cene v gradbeništvu. Če bo to sprejeto, bi bila s tem zaključena paleta kazalnikov proizvajalčevih cen: že obstoječe v industriji, še razvijajoče se v storitvenih dejavnostih in napovedane v gradbeništvu. Razvoj zakonodaje EU-ja se upošteva tudi pri razvoju kratkoročnih statistik na SURS-u, razvojne naloge bodo sčasoma prenesene med redne naloge.

**Izboljšava kakovosti kazalnikov in razbremenjevanje poročevalskih enot**

Posebna pozornost bo namenjena področju kakovosti kratkoročnih kazalnikov, kar zajema tako skrajševanje rokov objav podatkov kot tudi zniževanje bremen poročevalskih enot (uporaba administrativnih virov, sodobnejši načini poročanjapodatkov). Na strani SURS-a to pomeni znižanje stroškov raziskovanj. Kot do zdaj bo SURS tudi vnaprej sodeloval v delovni skupini na Eurostatu s pobudami za poenostavitve Prodcoma – nomenklature industrijskih proizvodov – in zagovarjal združevanje zelo podrobnih postavk ter opustitev spremljanja storitev. Na področju trgovine SURS načrtuje študijo, s katero bo ugotovil, kako že obstoječe evidence v podjetjih uporabiti v raziskovanjih (npr. poročanje prodaje glede na kodirno klasifikacijo EAN).

**Uvajanje revidirane klasifikacije dejavnosti SKD 2008**

Prvo polovico srednjeročnega obdobja bo zaznamovalo predvsem uvajanje revidirane klasifikacije dejavnosti v statistična raziskovanja. V letu 2009 bodo po novi klasifikaciji najprej objavljeni podatki iz mesečnih in četrtletnih raziskovanj, nato pa iz letnih raziskovanj. Pri kratkoročnih raziskovanjih bodo pripravljene časovne serije podatkov, v pretežni meri od leta 2000.

### 5.3.2 Strukturna statistika podjetij

Strukturna statistika podjetij spremlja strukturo in aktivnost poslovnih subjektov, njihov razvoj in obnašanje v danih gospodarskih pogojih, njihovo konkurenčnost in uspešnost ter uporabo proizvodnih dejavnikov in drugih elementov, potrebnih za njihovo delovanje. Pri tem strukturna statistika uporablja administrativne in obstoječe statistične vire. Delovanje

poslovnih subjektov se spremlja na ravni regij, nacionalnih gospodarstev, Skupnosti in na mednarodni ravni, ob upoštevanju velikostnih razredov podjetij in značilnosti posameznih dejavnosti. Evropska pravna podlaga za strukturno statistiko podjetij je Uredba (ES, EURATOM) št. 58/97, ki je v postopku revizije. Nova uredba, ki je v zaključni fazi usklajevanja in sprejemanja v Svetu EU in v Parlamentu, bo predvidoma začela veljati že v letu 2007. Uporabljala se bo v skladu z aneksi k uredbi, ki pokrivajo različna vsebinska področja in njihove časovnice uvajanja. V primerjavi z obstoječo vsebuje nova uredba dva nova aneksa (aneks VIII o poslovnih storitvah in aneks IX o demografiji podjetij) in bo podrobneje spremljala predvsem storitvene dejavnosti. Za opredelitev in spremljanje novih vsebinskih področij uvaja možnost *ad-hoc* raziskovanj in prostovoljnih pilotnih študij.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Razvoj kazalnikov globalizacije**

Mednarodno delovanje gospodarskih subjektov se izraža v različnih pojavih in vidikih globalizacije. V okviru strukturne statistike podjetij je zato v naslednjih letih pričakovati pomemben razvoj kazalnikov globalizacije, kamor med drugim spadajo tudi statistika tujih povezanih podjetij (t. i. FATS) in statistika mednarodnega oddajanja del (t. i. *International Sourcing*). Pravna podlaga za razvoj novih kazalnikov bo nova Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki Skupnosti o strukturi in dejavnosti tujih povezanih podjetij, ki je v zaključni fazi usklajevanja in bo predvidoma sprejeta v letu 2007. Nova uredba določa nabor spremenljivk, ki jih bodo države članice v prihodnosti dolžne spremljati in posredovati Eurostatu. Eurostat že sedaj vzpodbuja razvoj omenjenih kazalnikov v okviru različnih finančnih programov in različnih projektov ter tako državam članicam nudi strokovno in finančno podporo. Skoraj vsi projekti vključujejo tudi izvedbo poskusnega raziskovanja z danega področja in analizo stroškov in koristi, saj je to pogoj za nadaljnje dopolnjevanje in spreminjanje evropske statistične zakonodaje. Na področju kazalnikov globalizacije je SURS trenutno vključen v enega izmed Eurostatovih projektov za razvoj statistike tujih povezanih podjetij in v Eurostatov pilotni projekt o statistiki mednarodnega oddajanja del in tako aktivno sodeluje pri razvoju in uvajanju novih kazalnikov.

### 5.3.3 Statistični poslovni register

Statistični poslovni register je baza podatkov statističnih enot poslovne populacije, ki je po eni strani vir podatkov za statistike, ki temeljijo na podatkih poslovnega registra in nekaterih administrativnih evidenc (proizvodne in storitvene statistike, strukturna statistika podjetij, demografija podjetij, kazalniki uspešnosti podjetij, kazalniki globalizacije, skupine podjetij, tuja povezana podjetja, statistika zunanje trgovine), po drugi strani pa podpira poslovne procese v SURS-u (elektronsko in klasično zbiranje statističnih podatkov, vzdrževanje podatkov o poročevalskih enotah v povezavi s statističnimi raziskovanji, komunikacijo s poročevalskimi enotami ipd.). Statistični poslovni register je tudi vir podatkov za nekatere t. i. satelitske registre, npr. register za Intrastat in register skupin podjetij. Z vidika podatkov o skupinah podjetij je statistični poslovni register tudi pomembna infrastrukturna osnova za proučevanje procesov globalizacije.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Tehnološka in vsebinska prenova statističnega poslovnega registra**

Statistični poslovni register (SPR) se bo v naslednjih nekaj letih tehnološko in vsebinsko prenovil. Tehnološka prenova se bo izvajala v okviru infrastrukturnega projekta ISIS, cilj je vzpostavitev funkcionalne baze podatkov statističnih enot poslovne populacije, ki bo podpirala poslovne procese SURS-a in bo vir podatkov za statistična raziskovanja. Vsebinska prenova zadeva predvsem uvedbo metodologij, spremenljivk in postopkov za izvajanje statistik, ki se bodo morale v naslednjih letih pospešeno razvijati, da bi lahko dohitevale in spremljale razvoj svetovnega gospodarstva v pogojih globalizacije, povečane mednarodne menjave storitev in skokovitega razvoja informacijske tehnologije. V ta okvir sodi tudi usklajevanje evropskih metodologij z metodologijami drugih mednarodnih organizacij, predvsem OECD-ja, kar bo bistveno izboljšalo kakovost in mednarodno primerljivost podatkov. Evropska pravna podlaga SPR je Uredba Sveta (EGS) št. 2186/93 z dne 22. julija 1993 o koordinaciji Skupnosti pri vzpostavljanju poslovnih registrov v statistične namene, ki je v postopku revizije. Nova uredba je v zaključni fazi usklajevanja in sprejemanja v delovni skupini Sveta EU za statistiko in v Evropskem parlamentu. Bistvena novost je obveznost vodenja enot s področja kmetijstva, ribištva in javne uprave ter podatkov za skupine podjetij.

**Sodelovanje pri vzdrževanju kakovosti administrativnega poslovnega registra –** uvajanje NACE Rev.2

Prvi pogoj za kakovost statističnega poslovnega registra je kakovost administrativnega poslovnega registra (PRS), katerega nosilec je AJPES. Pravna podlaga za vzdrževanje kakovosti administrativnega poslovnega registra je Uredba o vodenju in vzdrževanju PRS-a, ki uvaja možnost preverjanja in dopolnjevanja podatkov v registru s pomočjo vprašalnika. Med SURS-om in AJPES-om poteka aktivno sodelovanje v okviru različnih delovnih skupin. Sodelovanje je trenutno osredotočeno predvsem na prevedbo PRS-a in SPR-ja na revidirano klasifikacijo dejavnosti NACE Rev. 2 oz. njeno nacionalno različico SKD 2008. Za približno 60–70 % enot PRS-a bo mogoča avtomatska prevedba šifre glavne dejavnosti iz obstoječe v novo klasifikacijo. Za ostale enote je pripravljen spletni (t. i. strukturni) vprašalnik na spletni strani AJPES-a, prek katerega se bodo enote registra opredelile glede svoje glavne dejavnosti po novi klasifikaciji. Vse aktivnosti v zvezi s prevedbo PRS-a in SPR-ja morajo biti zaključene do konca septembra 2007, formalna prevedba PRS-a pa se bo izvedla 1. 1. 2008. Navedene aktivnosti potekajo v okviru projekta SURS-a Uvajanje revidirane evropske klasifikacije dejavnosti NACE Rev. 2 v statistična raziskovanja in v administrativno okolje, ki obsega tudi druga metodološka in operativna vprašanja s področja vodenja in vzdrževanja PRS-a. Omenjeni projekt je nacionalna implementacija rezultatov evropskega projekta Operacija 2007, ki poteka že od leta 2002, njegov cilj je

| | |
|---|---|
| | revizija evropskih ekonomskih klasifikacij (predvsem klasifikacije dejavnosti NACE in klasifikacije proizvodov po dejavnosti CPA) in njihova uskladitev z ustreznimi mednarodnimi ekonomskimi klasifikacijami (predvsem klasifikacijama Statističnega urada Združenih narodov ISIC in CPC). Konec leta 2006 je bila sprejeta evropska uredba o NACE Rev. 2, v letu 2007 pa bo sprejeta še evropska uredba o CPA. Obe klasifikaciji se bosta začeli uporabljati 1. 1. 2008. V letu 2007 bo sprejeta tudi nacionalna uredba o SKD 2008, ki bo dopolnjevala evropsko z vidika nacionalnih podrazredov klasifikacije. |
| **Komunikacija s poročevalskimi enotami** – uporaba storitev drugih institucij | V okviru sodelovanja med SURS-om in poročevalskimi enotami in promocije lastne dejavnosti SURS-a (pomoč poročevalskim enotam pri poročanju, komunikacija v primeru neporočanja oz. poročanja nepravilnih podatkov, ozaveščanje poročevalskih enot o koristnosti statističnih podatkov za gospodarstvo in družbo, posredovanje statističnih podatkov in informacij poročevalskim enotam ipd.) SURS poleg lastnih medijev (spletna stran SURS-a, novinarske konference, publikacije, pisna in telefonska komunikacija) uporablja tudi storitve drugih institucij in medijev, npr. spletno stran AJPES-a, CURS-a in nekaterih drugih institucij, točke e-VEM ipd. |

### 5.3.4 Transport

Transport je kot storitvena dejavnost eno izmed pomembnejših in kompleksnejših področij v času globalizacije in »čedalje manjšega sveta«. Mobilnost blaga in oseb je bistvena sestavina konkurenčnosti evropske industrije in storitev; je tudi bistvena pravica državljanov.[27] Statistika transporta daje podatke o tokovih potnikov in blaga, o infrastrukturi, vrstah transporta, prometu, mobilnosti, varnosti, tudi porabi energentov, vplivih na okolje ipd.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

| | |
|---|---|
| **Merjenje obsega prometa ter razvoj modalnih, strukturnih, regionalnih in okoljskih kazalnikov** | Prav glede vplivov transporta na okolje je v Programu statističnih raziskovanj Skupnosti za obdobje 2008–2012[28] navedeno, da je ena izmed pomanjkljivosti trenutnih transportnih statistik v tem, da ne nudijo potrebnih podatkov za spremljanje prezasedenosti s prometom, emisij v zrak in drugih negativnih okoljskih vplivov. Za izboljšavo stanja naj bi bilo v naslednjem obdobju v vseh državah, tudi v Sloveniji, več poudarka na merjenju obsega cestnega prometa, in sicer s kazalnikom o voznih kilometrih. Pri tem ni pričakovati uvedbe novih raziskovanj, pač pa poglobljeno sodelovanje z Direkcijo Republike Slovenije za ceste. Periodično naj bi se spremljala tudi mobilnost prebivalstva, pomembno bo tudi zagotavljanje kazalnikov po vrstah prevoza. |
| **Poenostavitve in racionalizacija zbiranja podatkov** | Z napovedano modernizacijo evropske statistične zakonodaje s področja pomorskega transporta oz. pristaniškega prometa (dopolnitev obstoječe zakonodaje ali celo nova zakonodaja po letu 2008) se po letu 2009 na |

tem področju obetajo večje vsebinske spremembe. Predvidene so poenostavitve z vidika razmerja med obveznimi in opcijskimi spremenljivkami ter usmeritev v neposredno uporabo (komercialne) podatkovne baze plovil zaradi zbiranja podatkov od posameznih pristanišč oz. statističnih uradov.

### 5.3.5 Turizem

Statistika turizma je glede na več kot 50-letno serijo objavljenih podatkov o prihodih in prenočitvah turistov ena starejših statistik, ne glede na to pa ostaja statistika turizma aktualna zaradi čedalje večjega pomena turistične dejavnosti. To podpira dokument, ki ga je izdalo Ministrstvo za gospodarstvo Razvojni načrti in usmeritve slovenskega turizma v obdobju 2007–2011[29], kjer je zapisano: »Turizem predstavlja pomembno razvojno in poslovno priložnost za Slovenijo. Glede na sedanjo stopnjo razvitosti slovenskega turizma in obstoječ razvojni potencial lahko turizem v naslednjih letih postane ena izmed vodilnih panog slovenskega gospodarstva …« Obstoječa raziskovanja s področja turizma dajejo podatke o turistični infrastrukturi, prihodih in prenočitvah turistov v Sloveniji ter potovanjih domačega prebivalstva po Sloveniji in v tujino. Periodično SURS proučuje tudi tuje turiste in potnike, ki so prišli v Slovenijo.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Večje usmeritve na celostni pristop spremljanja turizma –** satelitski računi

Manj poudarka je bilo doslej danega proučevanju izletniškega turizma in panogi turizma kot celote, ki zajema tako stacionarni kot omenjeni izletniški turizem. Pomen turizma kot celote prikazujejo izračuni tako imenovanih »satelitskih računov za turizem«, za katere SURS načrtuje uvedbo izvajanja v drugem delu novega srednjeročnega obdobja. S tem področjem se ukvarjajo izbrani izvajalci z Ministrstva za gospodarstvo.
SURS bo v sodelovanju z Banko Slovenije izvajal raziskovanja, ki bodo osnova – vhodni vir za model potovanja v sklopu plačilne bilance. Poleg že ustaljenih bodo to v glavnem raziskovanja, ki se bodo nanašala na tuje potnike (tranzitni potniki, enodnevni izletniki) ter njihovo porabo v času bivanja v Republiki Sloveniji. Pri tem bodo uporabljeni tudi podatki Direkcije Republike Slovenije za ceste.

**Spremembe evropske zakonodaje**

V drugi polovici srednjeročnega obdobja bo za območje celotne Skupnosti sprejeta nova zakonodaja s področja turizma. Razlog za spremembe je v tem, da je potrebna predvsem večja primerljivost in ustreznost podatkov: boljša usklajenost na področju zbiranja podatkov (input harmonization) in na področju objave podatkov (output harmonization). Spremembe zakonodaje naj bi bile vezane na obstoječo vsebino, pri čemer gre predvsem za posodobitve in razširitve kazalnikov, ni pa predvideno, da bi uredba prinašala obveznosti za uvrstitev novih vsebinskih področij.

### 5.3.6 Energetika in surovine

Energetske statistike so bile razvite, da bi zadovoljevale potrebe energetskih politik tako na nacionalni kot na mednarodni ravni. Ta namen se uresničuje z izdelavo letnih energetskih bilanc države, izpopolnjevanjem mesečnih in letnih obveznosti poročanja mednarodnim institucijam (Eurostat, IEA, OECD, UN), zagotavljanjem statističnih podatkov slovenskim znanstvenim institucijam (IJS, EIMV, FS), državnim ustanovam (MG, MOP) ter ostalim uporabnikom doma in v tujini. Ti podatki so zelo pomembni tudi za pripravo ocen emisij škodljivih snovi v zrak.

V okviru energetskih statistik zbira SURS podatke o proizvodnji, uvozu in izvozu, prodaji in porabi vseh vrst energentov in izvaja raziskovanja, ki spremljajo cene energentov pri končnih uporabnikih. Vedno večji poudarek je namenjen spremljanju porabe obnovljivih virov energije.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

| | |
|---|---|
| **Razbremenjevanje poročevalskih enot** | Za dosego cilja razbremenjevanja poročevalskih enot bo dan še večji poudarek sodelovanju z Ministrstvom za gospodarstvo, kjer poteka izgradnja skupne energetske podatkovne baze. Dokončno bo usklajeno zbiranje podatkov z Ministrstvom za gospodarstvo in Ministrstvom za okolje in prostor, s čimer bo preprečeno dvojno zbiranje in s tem doseženo zmanjšanje obremenjevanja poročevalskih enot in znižanje stroškov izvedbe raziskovanj. |
| *razvoj novih metodologij* | SURS bo razvil metodologijo za pridobivanje natančnih in kakovostnih podatkov o porabi obnovljivih virov energije, zlasti iz sončne in geotermalne energije ter s področja biogoriv. V prihodnjem obdobju bo SURS sledil in se prilagajal spremembam EU-ja pri izvajanju CHP (soproizvodnji električne energije in toplote). |
| **Izračunavanje kazalnikov trajnostnega razvoja** | V zadnjem času se vse bolj uveljavljajo kazalniki trajnostnega razvoja s področja klimatskih sprememb in energetike, za katere bo treba zagotoviti ustrezne, pravočasne in kakovostne podatke. |

## 5.4 KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN RIBIŠTVO

***Pregled prednostnih aktivnosti:***

---

1. Poenostavitev statistične zakonodaje
2. Razbremenjevanje poročevalskih enot – uporaba administrativnih virov
3. Popis kmetijskih gospodarstev v letu 2010
4. Agrookoljske statistike
5. Spremljanje porabe pesticidov

---

Statistika kmetijstva, gozdarstva in ribištva zagotavlja osnovne podatke, ki so potrebni za načrtovanje in spremljanje učinkov politike na področju kmetijstva, gozdarstva in

ribištva ter podatke, ki so osnova za spremljanje razvoja tega področja ter izhodišče za podrobnejše raziskovalno delo.

Poleg osnovnih proizvodnih značilnosti kmetijstva, gozdarstva in ribištva postajajo v politiki ter pri raziskovalnem delu vse pomembnejše vsebine, ki kažejo na povezanost ter učinke teh gospodarskih področij do okolja. Tako se tudi statistika tega področja z zbiranjem podatkov prilagaja potrebam uporabnikov in poleg zbiranja osnovnih proizvodnih podatkov ponuja tudi izračune različnih kmetijsko- okoljskih kazalnikov ter kazalnikov socioekonomskih značilnosti tako kmetijstva kot ribištva, ki kažejo na razvoj v teh panogah ter na vplive na okolje. Tudi Statistični program Evropske skupnosti za prihodnje obdobje ne izpostavlja več kmetijskih, gozdarskih in ribiških statistik kot takih, temveč kot prednostni cilj poudarja trajnostni razvoj. Prav tako Strategija razvoja Slovenije, ki jo je pripravila Vlada RS, izpostavlja predvsem odnos kmetijstva do okolja (umiritev kmetijskega obremenjevanja okolja). Pomen podatkov in kazalnikov, pripravljenih, zbranih po mednarodno usklajenih metodah, ki jih bo prikazala državna statistika, pa je v objektivnem prikazu stanja področja ter zagotovitvi mednarodne primerljivosti.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Poenostavitev statistične zakonodaje**

Nadaljevala se bodo prizadevanja za poenostavitev statistične zakonodaje ter predvsem uskladitev statistične zakonodaje področja kmetijstva z ostalo kmetijsko zakonodajo. Le tako bo lahko SURS v okviru države skupaj z MKGP-jem nadaljeval prizadevanja za čim širšo uporabo administrativnih podatkov v statistični namen.

**Razbremenjevanje poročevalskih enot**

*uporaba administrativnih virov*

Za doseganje omenjenega cilja bo SURS nadaljeval metodološko sodelovanje s skrbniki podatkovnih virov glede dopolnjevanja in vzpostavljanja novih administrativnih zbirk podatkov in sledil spremembam zakonodaje področja kmetijstva, gozdarstva in ribištva ter v okviru Eurostatovih delovnih skupin aktivno sodeloval v procesu poenostavljanja in sprememb statistične zakonodaje. SURS lahko pri vzpostavljanju novih podatkovnih zbirk v resorjih pomaga s svojimi tehničnimi izkušnjami glede vzpostavitve in vzdrževanja podatkovnih zbirk ter skrbi za vsebinsko usklajenost teh virov s statistično zakonodajo. V rednih raziskovanjih ter pri izvajanju razvojnih nalog bo tudi vnaprej uporabljal vse razpoložljive, kakovostne in metodološko ustrezne administrativne vire ter na ta način v največji meri razbremenil poročevalske enote ter zmanjšal stroške zbiranja podatkov.

**Popis kmetijskih gospodarstev v letu 2010**

V letu 2010 bo SURS zagotovil kakovostno izvedbo popisa kmetijskih gospodarstev, s katerim bo drugič pridobil podrobne in mednarodno primerljive podatke o strukturi kmetijskih gospodarstev (prvi z EU-jem usklajen popis je bil izveden v letu 2000). Rezultati bodo zagotovili podrobno osvežitev celotnega Statističnega registra kmetijskih gospodarstev ter predstavljali izhodišče za kmetijske statistike v naslednjem srednjeročnem obdobju.

*statistični register kmetijskih gospodarstev*

Pozornost bo usmerjena v sprotno osveževanje ter razvoj Statističnega registra kmetijskih gospodarstev, ki

| | |
|---|---|
| | predstavlja osnovno bazo podatkov za pripravo vzorčnih okvirjev statističnih raziskovanj področja kmetijstva. Poleg tega bo poudarek tudi na zbiranju osnovnih podatkov, ki bodo temelji za izračune različnih kazalnikov trajnostnega razvoja (zbiranje podatkov predvsem v okviru področij 61, 64, podpodročje 64991 Statistika porabe reprodukcijskega materiala in mineralnih gnojil v kmetijstvu, ter 67) ter socioekonomskih značilnosti sektorja kmetijstva in ribištva. Z zbiranjem podatkov iz vseh razpoložljivih administrativnih virov bo SURS čim manj obremenjeval poročevalske enote, preprečeval večkratno zbiranje istovrstnih podatkov na ravni države, ohranjal in izboljševal kakovost podatkov obenem z zmanjševanjem stroškov zbiranja. Večji pomen bo dan analizi podatkov ter povezavi statističnih podatkov tega področja s sorodnimi ali povezanimi vsebinami. |
| **Agrookoljske statistike** | Nadaljevalo se bo spremljanje priprave nabora agrookoljskih kazalnikov. Priprava kazalnikov temelji v glavnem na že razpoložljivih podatkih, vključena pa je v okvir priprave kazalnikov trajnostnega razvoja. |
| **Spremljanje porabe pesticidov** | Nove zahteve po podatkih o prodaji in porabi fitofarmacevtskih sredstev, ki jih vsebujejo predlogi novih predpisov EU-ja na področju trajnostne uporabe teh sredstev, sodijo med strokovno in finančno najzahtevnejše nacionalne statistične naloge. Zagotoviti bo treba kakovostne podatke o prometu fitofarmacevtskih sredstev v količinah aktivnih snovi, ki jih vsebujejo fitofarmacevtska sredstva, izraženih v kilogramih, in zagotoviti kakovostne podatke o uporabi fitofarmacevtskih sredstev v kmetijstvu v količinah aktivnih snovi, ki jih vsebujejo ta sredstva, na hektar kmetijskih zemljišč v uporabi ter na hektar tretiranih kmetijskih zemljišč. Podatki se zberejo za fitofarmacevtska sredstva, uporabljena za pridelavo izbranih kmetijskih kultur, tako da količina aktivnih snovi doseže vsaj 75 % skupne količine aktivnih snovi, prodanih na domačem trgu. Uspešno izvajanje naloge lahko zagotovi le učinkovit medresorsko vzpostavljen sistem, zaradi česar je SURS že sprožil pobudo za sklenitev dogovora s Fitosanitarno upravo RS. |

## 5.5 MEDPODROČNE STATISTIKE

***Pregled prednostnih aktivnosti glede na posamezno področje:***

| | |
|---|---|
| **Statistike okolja in kazalniki** | 1. Krepitev odnosov z drugimi institucijami in iskanje možnosti za prevzemanje administrativnih virov<br>2. Razvoj metodologij<br>3. Prilagajanje spremembam zakonodaje |
| **Regionalne statistike** | 1. Razvoj statističnega registra teritorija<br>2. Zagotavljanje podatkovne in kartografske podpore za načrtovanje regionalnih politik |

| | |
|---|---|
| **Znanost in tehnologija** | 1. Nadaljnje metodološke dopolnitve<br>2. Spremljanje kariere doktorjev znanosti |
| **Informacijska družba** | 1. Nadaljnji razvoj statistike informacijske družbe<br>2. Spremljanje razvoja sektorja IKT |

### 5.5.1 Statistike okolja in kazalniki

Statistike okolja so pomemben vir podatkov za oceno politik Nacionalnega programa varstva okolja, za poročanje EU po evropskih direktivah ter za oblikovanje in uresničevanje politike šestega okoljskega programa[30], Strategije trajnostnega razvoja EU-ja (SDS) in Lizbonske strategije. Statistike okolja na SURS-u zajemajo podatke s področij voda, odpadkov, izdatkov za varstvo okolja, okoljskih računov in ocenjene škode zaradi elementarnih nesreč. V smislu racionalizacije zbiranja podatkov na področju okolja je z Agencijo RS za okolje (ARSO) podpisan dogovor o skupnem zbiranju podatkov na področju statistik okolja. Na področju voda se pričakuje sprejem uredbe, ki bo širila sodelovanje med institucijami za razbremenitev poročevalskih enot.

Okoljski izdatki so kot odgovor na pritiske in stanje okolja pokazatelji pripravljenosti ohranjevanja kakovosti okolja, kamor sodi izogibanje, preprečevanje, odstranjevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje. Uporabnike statističnih podatkov o okoljskih izdatkih zanima predvsem količina sredstev, porabljenih za zaščito okolja, kako so ta sredstva razporejena po namenu in kdo jih dodeljuje. S statističnim raziskovanjem zbira SURS podatke za vse panoge dejavnosti, pri tem pa za javni sektor uporablja podatke državnega proračuna in administrativnih virov (ARSO, DURS, CURS). Podatki o okoljskih izdatkih predstavljajo osnovo za izvedbo okoljskih računov, ki so prikaz medsebojnega vpliva ekonomije in okolja in služijo kot statistično orodje za analize trajnostnega razvoja.

Kot prvi korak k zakonodajni osnovi za okoljske račune je pomembna Okvirna direktiva za poročanje. Za redno in učinkovito delo je nujno potreben razvoj zakonodajne osnove na tistih področjih, ki so najpomembnejša v okviru okoljskih računov (Direktiva za NAMEA emisije v zrak, Direktiva za MFA – račune snovnih tokov) in bodo sprejete na ravni EU-ja. SURS bo pri razvoju upošteval tudi ESEA (European Strategy for Environmental Accounts). Za zbiranje podatkov o ocenjeni škodi zaradi elementarnih nesreč se uporabljajo administrativni viri Urada RS za zaščito in reševanje, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter od občin.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

| | |
|---|---|
| **Prevzemanje administrativnih virov** | Pomembna naloga bo krepitev odnosov z drugimi institucijami (tudi opredelitev odgovornosti za posamezna področja okoljskih statistik) in iskanje možnosti za prevzemanje administrativnih virov podatkov, s katerim bo SURS zmanjšal obremenjevanje poročevalskih enot, preprečil večkratno zbiranje istih podatkov na ravni države, ohranil in izboljšal kakovost podatkov ter zmanjšal stroške izvedbe raziskovanj. V raziskovanja o statistikah odpadkov bo implementirana nova klasifikacija dejavnosti (NACE Rev. 2), ki je temelj vseh raziskovanj s področij okolja. |

**Razvoj metodologij**

*odpadki*

Na področju odpadkov bo SURS izpopolnil vrzeli in razvil oz. dopolnil metodologijo zbiranja podatkov o uvozu in izvozu odpadkov, predpripravljalnih aktivnostih, zmogljivosti odlagališč, predelovalnih in odstranjevalnih naprav ter pomanjkljivosti glede zbiranja oziroma pridobivanja podatkov od poslovnih subjektov, ki so v preteklosti pridobili koncesijo za zbiranje, predelavo ali odstranjevanje posameznih specifičnih vrst odpadkov.

*okoljski računi*

Za boljšo harmonizacijo poročanja in izpolnjevanje zahtev računov okolja bo SURS izpopolnil pridobivanje podatkov iz administrativnih virov, zlasti glede taksacij v zvezi z okoljem, ter razvijal metode pridobivanja podatkov o izdatkih za varstvo okolja iz gospodinjstev. Na področju okoljskih računov bo nadaljeval metodološki razvoj in izvajanje del na razvoju modulov pomembnejših okoljskih računov. Izboljševal bo metode ovrednotenja in sedanje oblike računov, izpolnitev praznih mest v zbirkah podatkov ter povečal časovne vrste. Tako je za prihodnje obdobje predvidenih več kratkoročnih ciljev – od računov snovnih tokov, računov emisij v zrak in energetskih računov, vodnih računov (oskrba in raba vodnih tokov in odplak znotraj gospodarstva ter med gospodarstvom in okoljem) ter računov naravnih virov oz. gozdnih računov. Med srednjeročne cilje pa sodijo računi odpadkov in vodni računi oz. emisije v formatu NAMEA.
Poleg vsega navedenega bo poudarek tudi na zbiranju osnovnih podatkov, ki bodo temelji za izračune različnih kazalnikov trajnostnega razvoja.

### 5.5.2 Regionalne statistike

Pomemben segment dela na področju regionalnih statistik je spremljanje teritorialnih enot in njihovih sprememb na vseh osmih ravneh, ki jih ureja Uredba o standardni klasifikaciji teritorialnih enot, saj je za načrtovanje statističnega dela regionalna členitev Slovenije velikega pomena. V povezavi z zbiranjem in izkazovanjem statističnih podatkov so najpomembnejše spremembe hišnih številk, popisnih okolišev, ulic, naselij in občin. Omenjene teritorialne enote in hišne številke tako v atributni kot v grafični obliki v Registru prostorskih enot vzdržuje Geodetska uprava Republike Slovenije, Statistični urad pa register uporablja predvsem za pripravo šifrantov in kartografskih prikazov. Opisne informacije o teritorialnih spremembah ter druge informacije v zvezi s spremembami Standardne klasifikacije teritorialnih enot in Skupne klasifikacije teritorialnih enot za statistiko (NUTS), prav tako pa tudi druge zanimive teritorialne informacije, karte in šifranti, Katalog regionalnih delitev ter povezava na strežnik klasifikacij Klasje so uporabnikom dostopni na spletni strani SURS-a.

V bližnji preteklosti so se na ozemlju Republike Slovenije zgodile pomembne teritorialne spremembe. Prva pomembna novost je sprememba v občinski mreži, saj se je število občin povečalo z nekdanjih 193 na 210. Druga pomembna novost pa so sprejete spremembe Uredbe (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot, kar konkretno za Slovenijo pomeni, da na ravni NUTS 2 ne nastopa več kot celota, temveč se deli na dve enoti. To sta kohezijski regiji Vzhodna Slovenija in Zahodna Slovenija. S tema dvema

kohezijskima regijama naj bi v Sloveniji spodbujali skladnejši regionalni razvoj in zmanjševali razlike med regijami. Spremembe Uredbe NUTS veljajo od 1. 1. 2008.

Novembra 2006 se je zaključil tudi spravni postopek v okviru tristranskih pogajanj med Evropsko komisijo, Svetom EU in Evropskim parlamentom v zvezi s predlogom besedila direktive INSPIRE. Le-ta ureja izhodišča za vzpostavitev evropske podatkovne infrastrukture za podatke o prostoru in okolju v državah članicah EU-ja. Direktivo bo treba uporabljati od leta 2009.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Razvoj statističnega registra teritorija**

Za potrebe razvoja integriranega procesa prevzema administrativnih in drugih virov obdelave in izkazovanja statističnih podatkov, vključno z zagotavljanjem novih teritorialnih izkazovanj, bo SURS razvil statistični register teritorija.

**Podatkovna in kartografska podpora za načrtovanje regionalnih politik**

SURS bo tudi v prihodnje zagotavljal podatkovno in kartografsko podporo različnim regionalizacijam Slovenije na različnih teritorialnih ravneh. Podpora se predvsem nanaša na notranje organizacijske enote SURS-a, saj bo zaradi spremembe na ravni NUTS 2 treba zagotoviti tudi zgodovinske podatke. 1. 1. 2008 bodo začele veljati spremembe Uredbe NUTS. Za Slovenijo to pomeni, da začneta veljati dve kohezijski regiji: Vzhodna Slovenija in Zahodna Slovenija. Zaradi te teritorialne spremembe bo treba pripraviti nove klasifikacije ter zagotoviti preračunavanje podatkov. Preračunavanje se predvideva na več področjih: prebivalstvo, zdravje, trg dela, turizem, transport, okolje … SURS bo nudil vso potrebno statistično podporo Vladi RS pri ustanavljanju pokrajin.

Nadaljevalo se bo aktivno spremljanje direktive INSPIRE, katere namen je vzpostavitev evropske infrastrukture prostorskih podatkov, ki bo uporabnikom zagotavljala celovite informacijske storitve o urejanju prostora. Te storitve morajo uporabnikom omogočiti, da bodo prepoznali in imeli dostop do prostorskih ali geografskih informacij iz različnih virov, od lokalne do globalne ravni, in to na način, da bo omogočena njihova večnamenska uporaba. Med ciljnimi uporabniki direktive INSPIRE so oblikovalci politike, načrtovalci in poslovodni delavci na evropski, državni in lokalni ravni ter državljani in njihove organizacije. Med možnimi storitvami so vizualna predstavitev informacijskih ravni, nanos informacij iz različnih virov, prostorska in časovna analiza itd.

### 5.5.3 Znanost in tehnologija

S statističnimi podatki s področja raziskovalno-razvojne dejavnosti in inovacij merimo izdatke za raziskovalno-razvojno dejavnost in zaposlene na tem področju glede na sektor in dejavnost izvajalcev, razdeljene po različnih razsežnostih, ter inovacijsko aktivnost

podjetij glede na vrsto inovacij, inovacijske stroške in učinke inovacijske aktivnosti in sodelovanja.

Ti podatki skupaj z drugimi relevantnimi podatki, temelječimi na že obstoječih virih/raziskavah (statistika patentov, človeških virov v znanosti in tehnologiji, predelovalnih dejavnostih s področja visoke tehnologije in na znanju temelječih storitev), omogočajo podporo za izvajanje in spremljanje politike (strateških razvojnih ciljev) na področju znanosti in tehnologije na ravni EU-ja in nacionalni ravni v povezavi z zastavljenimi cilji v okviru prenovljene Lizbonske strategije.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

**Nadaljnje metodološke dopolnitve**

Glede na razvoj in potrebe politike ter s tem povezane usmeritve na ravni EU-ja so v naslednjem srednjeročnem obdobju predvidene nadaljnje metodološke dopolnitve obstoječih raziskovanj. Le-te bodo na področju statistike raziskovalnorazvojne dejavnosti povezane predvsem z dopolnitvijo nekaterih klasifikacij (družbenoekonomskih ciljev, področij znanosti) v povezavi z ustreznejšim spremljanjem novih vej znanosti (nanotehnologija, biotehnologija); z izboljšanjem spremljanja internacionalizacije raziskovalno- razvojne dejavnosti in z zagotavljanjem ustreznejšega inputa za nacionalne račune. Prizadevanja bodo usmerjena tudi v nadaljnje izboljšanje kakovosti, ažurnosti in popolnosti zajema teh podatkov, prek dopolnjevanja metodoloških navodil in organiziranja predstavitev glede reševanja zahtevnejših problemov pri poročanju podatkov za poročevalske enote posameznih sektorjev. Na področju inovacijske dejavnosti je predvidena vključitev novih oblik inovacijske dejavnosti (organizacijske, marketinške inovacije). Načrtovane metodološke dopolnitve bodo povzročile spremembo obstoječih uUredb o statistiki raziskovalno-razvojne dejavnosti in o statistiki inovacij EU-ja in dopolnitev vsebine vprašalnikov.

**Spremljanje kariere doktorjev znanosti**

SURS bo uvedel statistično raziskovanje o karieri doktorjev znanosti v skladu z mednarodno metodologijo, ki so jo razvili Eurostat, OECD in Unesco.

Namen raziskovanja bo pridobiti mednarodno primerljive podatke o doktorjih znanosti (osebni podatki, izobrazba, zaposlitev), o njihovih načrtih glede bodoče zaposlitve, o mobilnosti in znanstvenih outputih (objavljeni članki, patenti). Raziskava bo temeljila na kombinaciji obstoječih administrativnih evidenc in posebne ankete o doktorjih znanosti.

Za kakovostno izvedbo bo SURS v letu 2007 proučil metodologijo in zahteve po podatkih ter evidentiral že obstoječe evidence in vire podatkov. Na tej osnovi bo pripravljena nacionalna metodologija za izvedbo raziskovanja v letu 2008. V povezavi s statistiko kariere doktorjev znanosti je v načrtu tudi sprejem nove uredbe EU-ja.

### 5.5.4 Informacijska družba

Lizbonska strategija[31], ki jo je Evropski svet sprejel marca 2000, predstavlja dolgoročno strategijo, katere glavni cilj je, da postane Evropa do leta 2010 najbolj konkurenčno, dinamično ter na znanju temelječe gospodarstvo na svetu, ki naj bi doseglo trajno gospodarsko rast z več ter boljšimi delovnimi mesti. Eden izmed akcijskih načrtov za doseganje ciljev Lizbonske strategije je strategija i2010 – Evropska informacijska družba za rast in zaposlovanje[32], ki jo je Evropska komisija sprejela leta 2005. V sklopu te so za spremljanje obsega in razvoja uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (v nadaljevanju IKT) in učinkov njene uporabe na razvoj družbe opredelili nabor več desetih kazalnikov. Le-ti v času kažejo razvoj posamezne družbe, segmentov družbe ali pa so uporabljeni za primerjavo med posameznimi družbami. Viri za kazalnike so raziskovanja, ki jih glede na Uredbo 808/2004[33], ki ureja zbiranje statističnih podatkov Skupnosti v zvezi z informacijsko družbo, izvajajo statistični uradi v vseh državah Skupnosti. Drugi vir za kazalnike so raziskovanja ali administrativni viri, ki jih vodi nacionalni regulator (v Sloveniji Agencija za pošto in elektronske komunikacije – APEK). Dodatni vir pa so še različna raziskovanja, ki se občasno izvajajo pod vodstvom Evropske komisije.

***V srednjeročnem obdobju bodo poudarki zlasti na naslednjih aktivnostih:***

| | |
|---|---|
| **Nadaljnji razvoj statistike informacijske družbe** | Zaradi hitro spreminjajoče se narave celotne informacijske družbe je treba zbrane podatke prilagoditi novim razvojnim dosežkom. To omenjena uredba upošteva, zato so jedrnim modulom o uporabi računalnikov in interneta tako v gospodinjstvih kot podjetjih letno dodani posebni moduli. Pri proučevanju uporabe IKT-ja v gospodinjstvih bo leta 2008 dan poudarek uporabi naprednih storitev, npr. VoIP, P2P (peer-to-peer/drug-z-drugim), v letu 2009 e-poslovanju in zaupanju ter v letu 2010 varnosti. Pri podjetjih pa bo v letu 2008 dan poudarek e-poslovanju, v letu 2009 e-trgovanju ter v letu 2010 varnosti. SURS bo temu razvoju aktivno sledil. |
| **Spremljanje razvoja sektorja za IKT** | V sklopu strategije i2010 je tudi spremljanje razvoja t. i. sektorja za IKT, ki zajema v okviru Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD) tako proizvodnjo IKT-naprav kot tudi storitev, povezanih z IKT-jem. Na področju spremljanja IKT- sektorja bo predvsem zanimivo spremljanje investicij v IKT-ju ter razvoj e-storitev. |

## SEZNAM KRATIC

| | |
|---|---|
| ADS | Anketa o delovni sili |
| AJPES | Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve |
| APEK | Agencija za pošto in elektronske komunikacije |
| APG | Anketa o porabi v gospodinjstvih |
| ARSO | Agencija Republike Slovenije za okolje |

| | |
|---|---|
| CHP | Combined Heat and Power (Soproizvodnja električne energije in toplote) |
| CIRCA | Communication & Information Resource Centre Administrator (orodje za komuniciranje) |
| CMM | Aplikativna programska oprema |
| CPA | Statistical Classification of Products by Activity in the European Economic Community (Klasifikacija proizvodov po dejavnosti) |
| CPC | Central Product Classification (Osrednja klasifikacija proizvodov) |
| CURS | Carinska uprava Republike Slovenije |
| DURS | Davčna uprava Republike Slovenije |
| E4SM | Evropski sistem socialnih statističnih anketnih modulov |
| EAN | Kodirna klasifikacija |
| ECB | European Central Bank (Evropska centralna banka) |
| EGS | Evropska gospodarska skupnost |
| EHIS | European Health Interview Survey (Evropska raziskava o zdravju) |
| EODS | European Occupational Diseases Statistics (Statistika poklicnih bolezni) |
| ES | Evropska Skupnost |
| ESAW | European Statistics on Accidents at Work (Statistika poškodb pri delu) |
| ESCB | European System of Central Banks (Evropski sistem centralnih bank) |
| ESEA | European Strategy for Environmental Accounts (Evropska strategija za okoljske račune) |
| ESeC | Evropska socialno-ekonomska klasifikacija |
| ESR | Evropski sistem računov |
| ESS | Evropski statistični sistem |
| ESSPROS | European System of Social Protection Statistics (Evropski sistem integrirane statistike socialne zaščite) |
| EU | European Union (Evropska unija) |
| EURATOM | European Atomic Energy Community (Evropska skupnost za jedrsko energijo) |
| EU-SILC | The European Union Statistics on Income and Living Conditions (Statistika dohodkov in življenjske ravni) |
| e-VEM | Elektronska podpora Vem (vse na enem mestu) |
| FATS | Statistics on Foreign Affiliates (Statistika tujih povezanih podjetij) |
| HICŽP | Harmoniziran indeks cen življenjskih potrebščin |
| IBM | International Business Machines Corporation |
| ICIPP | Indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih |
| ICVS | International Crime Victim Surveys (Mendarodna raziskava o žrtvah kriminalitete) |

| | |
|---|---|
| ICŽP | Indeks cen življenjskih potrebščin |
| IEA | International Energy Agency (Mednarodna agencija za energijo) |
| IKT | Informacijsko-komunikacijska tehnologija |
| ILO | International Labour Organization (Mednarodna organizacija za delo) |
| INES | Indicators of Education Systems (Kazalniki izobraževalnega sistema) |
| INSPIRE | Infrastructure for Spatial Information in the European Community (Infrastruktura za prostorske informacije v Evropski uniji) |
| IS | Informacijske storitve |
| ISCO | International Standrad Classification of Occupations (Mednarodna klasifikacija poklicev) |
| ISIS | Integriran informacijski sistem |
| IT | Informacijska tehnologija |
| ITIL | Information Technology Infrastructure Library (Upravljanje storitev informacijske tehnologije) |
| IVZ | Inštitut RS za varovanje zdravja |
| KLASIUS | Klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja |
| LAN | Strežniško okolje |
| MDDSZ | Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve |
| MEETS | Modernisation of European Enterprise and Trade Statistics (Modernizacija evropskih podjetij in trgovinskih statistik) |
| MFA | Računi snovnih tokov |
| MG | Ministrstvo za gospodarstvo |
| MNZ | Ministrstvo za notranje zadeve |
| MOP | Ministrstvo za okolje in prostor |
| MZ | Ministrstvo za zdravje |
| | General Industrial Classification of Economic Activities in the European Community |
| NACE | (Splošna klasifikacija gospodarskih dejavnosti) |
| NAMEA | National Accounts Matrix including Environmental Accounts (Model matrike nacionalnih računov z vključitvijo okoljskih računov) |
| NUTS | Nomenclature of Territorial Units for Statistics (Skupne klasifikacije teritorialnih enot za statistiko) |
| OECD | Organisation for Economic Cooperation and Development (Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj) |
| OMC | Open Method of Co-ordination (Metoda odprte koordinacije) |
| P2P | peer-to-peer (drug-z-drugim) |
| PBSS | Podatkovna baza socialnih statistik |
| PKM | Paritete kupne moči |
| PRS | Poslovni register Slovenije |

| | |
|---|---|
| RS | Republika Slovenija |
| SCM | Standard Cost Model (Standardni stroškovni model) |
| SDMX | Statistical Data and Metadata Exchange (Izmenjava statističnih podatkov in metapodatkov |
| SDS | Sustainable development Strategy (Strategije trajnostnega razvoja) |
| SHA | System of Health Accounts (Sistem zdravstvenih računov) |
| SKD | Standardna klasifikacija dejavnosti |
| SKP | Standardna klasifikacija poklicev |
| SLIM | Projekt |
| SOA | Service Oriented Architecture (Storitveno usmerjena arhitektura) |
| SPR | Statistični poslovni register |
| SRDAP | Statistični register delovno aktivnega prebivalstva |
| SURS | Statistični urad Republike Slovenije |
| UMAR | Urad za makroekonomske analize in razvoj |
| UN | United Nations (Združeni narodi) |
| UNECE | United Nations Economic Commission for Europe (Ekonomska komisija za Evropo pri Združenih narodih) |
| UOE | Vprašalnik Unesco, OECD, Eurostat |
| VoIP | Voice Over Internet Protocol (Pretvorba glasu v digitalni zapis prek interneta) |
| XML | Internetna tehnologija (Standardiziran jezik za opisovanje, organiziranje in izmenjavanje podatkov) |

Ta program se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 96000-2/2007/7
Ljubljana, dne 12. decembra 2007
EVA 2007-1522-0001

**Vlada Republike Slovenije**
**Janez Janša** l.r.
Predsednik

[1] Zakon o državni statistiki, Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01 – 28. člen: »Upravni in drugi državni organi, izvajalci javnih služb in nosilci javnih pooblastil ter pooblaščeni izvajalci, ki na svojem delovnem področju zbirajo statistične podatke, in ki niso zajeti v programu statističnih raziskovanj, določajo metodološke osnove za svoja statistična raziskovanja po predhodnem mnenju Urada.« Subjekti iz prejšnjega odstavka morajo pred določitvijo novih ali ob dopolnjevanju obstoječih uradnih oziroma administrativnih zbirk podatkov (evidence, registri, baze podatkov, itd.), ki jih vodijo na svojih delovnih področjih, o tem obvestiti Urad in zahtevati, da poda svoje mnenje, če zakon ne določa drugače.«

[2] Ministrstvo za javno upravo je julija 2007 izdalo Navodila za merjenje administrativnih stroškov
[3] Zakon o državni statistiki, Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01.
[4] Primer: opustitev zbiranja urnikov obratovalnega časa prodajaln, ki je vključeval tudi velikost in tip prodajalne. Ker tega vira ni več, popisa prodajaln v RS ni mogoče izvesti brez dodatnih vprašalnikov.
[5] Zakon o državni statistiki, Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01 – 28. člen: »Upravni in drugi državni organi, izvajalci javnih služb in nosilci javnih pooblastil ter pooblaščeni izvajalci, ki na svojem delovnem področju zbirajo statistične podatke, in ki niso zajeti v programu statističnih raziskovanj, določajo metodološke osnove za svoja statistična raziskovanja po predhodnem mnenju Urada. Subjekti iz prejšnjega odstavka morajo pred določitvijo novih ali ob dopolnjevanju obstoječih uradnih oziroma administrativnih zbirk podatkov (evidence, registri, baze podatkov, itd.), ki jih vodijo na svojih delovnih področjih, o tem obvestiti Urad in zahtevati, da poda svoje mnenje, če zakon ne določa drugače.«
[6] Navodilo o postopku preverjanja in odobritve metodologij statističnih raziskovanj, ter o postopku ukinitve statističnih raziskovanj, http://www.stat.si/stat_notranji.asp.
[7] Program ukrepov za odpravo administrativnih ovir, Sklep 98. redne seje Vlade RS dne 23.11.2006, točka 1.7
[8] OAO – odprava administrativnih ovir
[9] Predsedovanje Delovni skupini Sveta EU za statistiko bo potekalo v okviru predsedovanja Republike Slovenije EU-ju od 1. 1. 2008 do
30. 6. 2008.
[10] Reference: (i) Kodeks ravnanja evropske statistike: www.stat.si/kodeks, (ii) Eurostatova spletna stran za kakovost: http://europa.eu.int/comm/eurostat/quality, (iii) ESS Quality Declaration http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_DS_QUALITY/TAB47141301/DECLARATIONS.PDF
(iv) ESS Quality Definition http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_DS_QUALITY/TAB47141301/DEFINITION_2.PDF
(v) ESS Quality Glossary http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_DS_QUALITY/TAB47141301/GLOSSARY_1.PDF.
[11] Inšpektorat Republike Slovenije za delo, Enota Mesto Ljubljana, je že 18. 3. 1998 izdal odločbo 0402-3/98, odredil sanacijo stavbe, ki pa ni bila nikoli izvedena.
[12] V poročilu strokovnih preglednikov evropskega statističnega sistema maja 2007 so opozorili na neustrezne poslovne prostore: Assessment: Largely metComments: Currently SORS is spread over two locations. We understand that in one of these it is difficult to ensure the physical protection of SORS' data, because of the nature of the premises. A new building is under development and it is important to stick to the established timetable (beginning of 2008) for its completion and move to one location.
[13] Primarni podatki so podatki, ki jih SURS pridobi neposredno od poročevalskih enot. Sekundarni podatki so podatki, ki jih SURS pridobi od nosilcev uradnih in drugih administrtivnih baz podatkov.
[14] CMM – aplikativna programska oprema
[15] core business – pretežna dejavnost ali osnovna dejavnost
[16] outsourcing – zunanje izvajanje
[17] 18. člen Zakona o državni statistiki, Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01.
[18] Svet Evropske unije, Predlog odločbe Evropskega parlamenta in Sveta o statističnem programu Skupnosti 2008–2012, COM(2006) 687 konč., Bruselj, 20. novembra 2006.
[19] Za pripravo usklajenih stališč na področju revizije ISCO-88 se je leta 2005 prvič sestala projektna skupina, ki se uradno imenuje Koordinacijska skupina za

aktivnosti posodobitve ISCO-88 in SKP (v nadaljevanju skupina). Skupina je medresorska, sestoji se iz predstavnic SURS-a, predstavnic Zavoda RS za zaposlovanje, predstavnice Centra za poklicno izobraževanje, predstavnice Združenja delodajalcev Slovenije, predstavnika Konfederacije novih sindikatov Slovenije in predstavnice Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Aktivnosti skupine se usklajujejo na SURS-u.

[20] Razvita v okviru programa 'EU 6th Framework Research Programme'.

[21] INES: Indicators of Education Systems.

[22] EHIS – European Health Interview Survey.

[23] ESAW – European Statistics Accidents at Work (statistika poškodb pri delu). [11] EODS – European Occupational Diseases Statistics (statistika poklicnih bolezni).

[24] "EU Action Plan 2006–2010" je usklajen v Evropski komisiji, ni pa ga še sprejel Svet EU in parlamenta.

[25] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31998R1165:EN:HTML.

[26] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:191:0001:01:EN:HTML.

[27] http://ec.europa.eu/transport/transport_policy_review/index_en.htm.

[28] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2006/com2006_0687en01.pdf.

[29] http://www.mg.gov.si/fileadmin/mg.gov.si/pageuploads/turizem/Microsoft_Word_-_RNUST_2007-2011-popravki_10.7.2006za_na_splet-1.pdf.

[30] Sklep št. 1600/2002/ES (UL L 242/1, 19. 9. 2002).

[31] Growth and jobs - working together for Europe's future.

[32] http://europa.eu.int/information_society/eeurope/i2010/i2010/index_en.htm.

[33] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004R0808:SL:NOT.